

Monitor

*antisemitische
incidenten*

**in Nederland
2015**

Monitor antisemitische incidenten in Nederland 2015

Guy Muller
Den Haag, april 2016

CIDI - Centrum Informatie en Documentatie Israel
Postbus 11646, 2502 AP Den Haag
070-3646862 • www.cidi.nl • cidi@cidi.nl • [@cidi_nieuws](https://twitter.com/cidi_nieuws)

Samenvatting

- In 2015 registreerde CIDI **126** antisemitische incidenten, tegen 171 in 2014 en 100 in 2013. 2014 was een piekjaar door de Israelische militaire actie in dat jaar. Het aantal gemelde incidenten in 2015 is gedaald ten opzichte van dat piekjaar, **maar is nog steeds hoger dan het 'normale' niveau van een jaar zonder militair optreden.**
- Hoewel het totaal aantal incidenten met 26% daalde ten opzichte van 2014, stegen de incidenten met bekenden (buren, collega's, medeleerlingen) van 30 in 2014 naar **36** in 2015. Dit is **het hoogste aantal gemelde incidenten in de 'directe omgeving' sinds 2011.**
- Het aantal incidenten in de categorie '**school**' steeg voor het 3e jaar op rij. Opnieuw telde CIDI een recordaantal incidenten op scholen; het waren er 16, het hoogste aantal in de afgelopen 10 jaar.
- De daling van het totaal aantal incidenten komt vooral door de daling van het aantal scheldpartijen op straat en via e-mails. Scheldpartijen en lastigvallen op straat zijn met 40% gedaald, van 40 incidenten in 2014, naar 24 in 2015. Het aantal scheldmails daalde met bijna 60% van 29 in 2014 naar 12 in 2015.
- Incidenten in de categorie '**sport**' **verdubbelden** van 5 in 2014 naar 10 in 2015. In 90% van de sportincidenten ging het om voetbal-gerelateerde scheldkoren. Anders dan gedacht, waren dat in ruim de helft van de gevallen **geen** scheldkoren bij wedstrijden tegen AJAX.
- Vandalisme en Fysiek geweld blijven relatief hoog. CIDI telde in 2015 18 gevallen van vandalisme en 5 gevallen van fysiek geweld. In 2014 waren dit respectievelijk 20 en 6 incidenten.

Inhoudsopgave

Inleiding	4	1.3	Schriftelijke uitingen	24
Leeswijzer	4	1.3.1	Schriftelijke uitingen: brieven, faxen, stickers en flyers	24
Methodologie	4	1.3.2	Schriftelijke uitingen: digitaal	25
Antisemitisme in Nederland, de belangrijkste bevindingen	6	1.4	Het maatschappelijk domein	28
Antisemitisme in Europa in 2015, de opvallendste zaken	7	1.4.1	Het maatschappelijke domein: sport	28
Onderzoeken op het gebied van antisemitisme	9	1.4.2	Het maatschappelijk domein: demonstraties	29
1. Overzicht antisemitische incidenten	11	1.4.3	Het maatschappelijke domein: extreemrechts	29
1.1 Real Life incidenten	12	1.4.4	Het maatschappelijk domein: media	30
1.1.1 Real Life incidenten: geweld	12	1.4.5	Het maatschappelijk domein: boeken, films, exposities, theater	30
1.1.2 Real Life incidenten: bedreiging	13	1.4.6	Het maatschappelijk domein: muziek	30
1.1.3 Real Life incidenten: vandalisme	13	1.4.7	Niet meegetelde meldingen	30
1.1.4 Real Life incidenten: schelden	15	2.	Internet	31
1.1.5 Real Life incidenten: telefoon	18	3.	Politie en Justitie	32
1.2 Incidenten in de directe omgeving	19	4.	Aanbevelingen	34
1.2.1 Incidenten in de directe omgeving: buren en buurtbewoners	20	Bijlagen		36
1.2.2 Incidenten in de directe omgeving: scholen	19	<i>BIJLAGE I: Definitie en uitgangspunten antisemitisme</i>		36
1.2.3 Incidenten in de directe omgeving: werk	23	<i>BIJLAGE II: De incidenten in cijfers en tabellen</i>		38
		Bronnenlijst		40

Inleiding

Voor u ligt de Monitor antisemitische incidenten in Nederland voor het jaar 2015. In deze Monitor geeft CIDI een overzicht van de antisemitische incidenten in Nederland die in 2015 bij ons zijn gemeld. CIDI publiceert al 32 jaar deze Monitor en gebruikt daarin consistent dezelfde methode om incidenten te registreren en te tellen. Daardoor geeft de Monitor een betrouwbaar beeld van de situatie en de ontwikkeling op het gebied van antisemitisme in Nederland.

LEESWIJZER

De inleiding behandelt de methoden en begrippen: wat wordt hier geteld en hoe. Dan volgen de belangrijkste bevindingen over het aantal incidenten in Nederland en in een aantal Europese landen. Daarna komen kort maatregelen ter bestrijding van het antisemitisme op Europees niveau aan bod. De inleiding sluit af met een overzicht van belangrijke onderzoeken naar antisemitisme in binnen- en buitenland.

Hoofdstuk 1 bevat de gedetailleerde beschrijving van de geregistreerde incidenten, gerangschikt naar “invloedssfeer”. Hoofdstuk 2 gaat over antisemitisme op het internet. In hoofdstuk 3 worden de recente ontwikkelingen op het gebied van politie en justitie kort beschreven. De monitor sluit af (hoofdstuk 4) met aanbevelingen.

Bijlage I gaat dieper in op de definitie en uitgangspunten. Bijlage II geeft een overzicht van de incidenten in cijfers en tabellen.

Methode en begrippen

CIDI hanteert de volgende definitie van Antisemitisme:

“Joden anders behandelen dan andere mensen, en vooral je vijandig opstellen jegens Joden op grond van vooroordelen.”

Antisemitische incidenten zijn:

gebeurtenissen ingegeven door een vooroordeel of haat wegens de (vermeende) Joodse identiteit van het slachtoffer.

Bij ‘hate speech’, mondelinge of schriftelijke uitingen van (Joden-)haat, is het voornaamste criterium om te onderscheiden of iets antisemitisch is, de vraag of er *daadwerkelijk iets beledigends wordt gezegd* over Joden of Israeli's als bevolkingsgroep.

Kritiek op Israel, hoe rabiaat ook, valt daar *niet* onder, tenzij er óók iets beledigends wordt gezegd over Joden.

In bijlage I staat meer informatie over de door CIDI gehanteerde definitie en uitgangspunten met betrekking tot antisemitisme, waaronder antisemitisme vermomd als Israelkritiek.

Bronnen

De gerapporteerde incidenten zijn gemeld bij CIDI of andere antidiscriminatiebureaus, of afkomstig uit de media. Er wordt altijd zorgvuldig onderzoek gedaan om doublures te voorkomen. CIDI telt elk incident slechts eenmaal, ongeacht het aantal meldingen erover, en toetst elk incident aan bovenstaande definitie van antisemitisme. *Bij twijfel worden incidenten niet opgenomen in de monitor.*

Hoewel CIDI veel meldingen ontvangt over uitingen op internet (vaak Facebook en Twitter) worden deze niet meegeteld in de Monitor. CIDI onderhoudt nauw contact met het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) over de afhandeling van online antisemitisme. Door de hoeveelheid meldingen op internet krijgt CIDI een redelijk beeld over wat er speelt op internet.

Telling

Voor een goed begrip van de cijfers in deze Monitor is het van belang te vermelden dat **het aantal incidenten niet gelijk is aan het aantal gebeurtenissen**. Eén incident kan bestaan uit meerdere voorvallen tegen één persoon: als iemand elke keer dat hij door zijn straat loopt wordt uitgescholden, telt CIDI **al deze gebeurtenissen samen als één incident**.

Ook alle uitingen door één persoon tegen meerdere personen tegelijk (bijvoorbeeld een haatmail die aan een groot aantal adressen wordt verstuurd) worden als één incident geteld. Zo wordt voorkomen dat één ‘veemailer’ in zijn eentje het aantal antisemitische incidenten in een jaar omhoog kan jagen. Nadeel is echter dat alle antisemitische voorvallen waarmee één persoon in een jaar wordt geconfronteerd, altijd slechts als één incident worden geteld - of dat er nu 4 of 40 zijn. Het is daardoor mogelijk dat het aantal gebeurtenissen tegen één persoon in een bepaald jaar sterk stijgt en dat hierdoor zijn gevoel van onveiligheid (terecht) stijgt - zonder dat dit valt af te meten aan een toename van het aantal incidenten.

Meldingsbereidheid

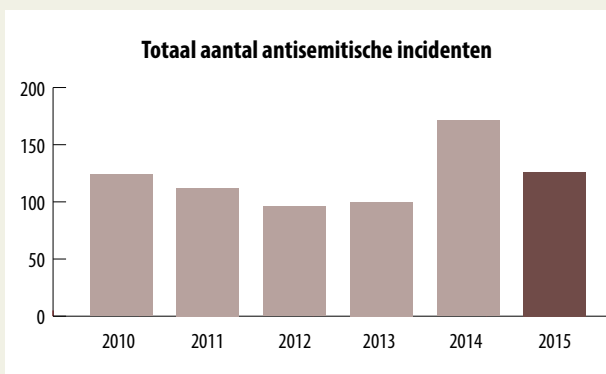
Onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) toont aan dat slechts 1 op de 8 gevallen van discriminatie wordt gemeld. (Andriessen Fernee en Wittebrood: 2014). Het gaat hier niet alleen om meldingen bij politie en antidiscriminatiebureaus (ADV), maar ook om meldingen bij vrienden en/of familie. De politie herkent deze lage meldingsbereidheid ook. (Tierolf, Scheffelaar, Hermens en Drost: 2014) Veel discriminatiegevallen komen niet terug in de ‘officiële’ cijfers. Een lage bereidheid meldingen te doen bij de politie en de ADV’s leidt tot een onderrapportage van het totaal aantal incidenten. Het is aannemelijk dat er ook bij antisemitische incidenten een lage meldingsbereidheid is onder slachtoffers.

CIDI hoort ook over ‘meldingsmoeheid’ uit de Joodse gemeenschap. Het is echter zeer lastig na te gaan welk percentage van de antisemitische incidenten niet wordt gemeld en of dit percentage door de jaren heen verandert. Meldingsmoeheid en lage meldingsbereidheid verhullen het werkelijke aantal incidenten. Dit rapport geeft een overzicht van de bij CIDI gemelde incidenten en geeft dus geen goed beeld van het werkelijke aantal incidenten in heel Nederland in 2015.

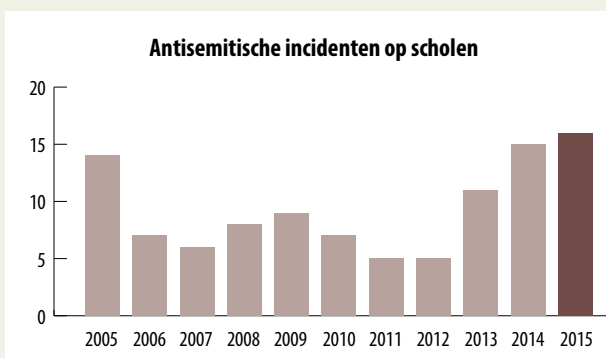
Deze monitor hanteert sinds het begin hetzelfde doorzichtige en consistente registratiesysteem en geeft daardoor een betrouwbaar overzicht van de ontwikkelingen van het antisemitisme in Nederland door de jaren heen. De rapportage geeft aan in hoeverre het aantal geregistreerde incidenten is toedan wel afgenomen en maakt ook verschuivingen binnen bepaalde categorieën incidenten zichtbaar. Op basis van de gemeten tendensen en verschuivingen doet CIDI in hoofdstuk 4 specifieke **beleidsaanbevelingen** om het antisemitisme in Nederland terug te dringen.

Antisemitische incidenten in Nederland, de belangrijkste bevindingen

In 2015 registreerde CIDI 126 antisemitische incidenten, tegen 171 in 2014 en 100 in 2013. 2014 was een piekjaar door de Israelische militaire actie in dat jaar. Grootschalige Israelische militaire acties beïnvloeden doorgaans het aantal antisemitische incidenten. **In 2015 was er geen groot militair optreden** en het aantal gemelde incidenten daalde, **maar het is nog steeds hoger dan het ‘normale’ niveau van een jaar zonder militair optreden.**

Incidenten op scholen stegen voor het 3e jaar op rij Het aantal incidenten in de categorie ‘school’ steeg voor het derde achtereenvolgende jaar. Opnieuw telde CIDI een recordaantal incidenten op scholen; het waren er 16, het hoogste aantal in de afgelopen tien jaar en **zelfs (1) meer dan in het piekjaar 2014 – een jaar waarin een militaire actie van Israel plaatsvond. De blijvende stijging van het aantal incidenten op scholen acht CIDI zeer zorgelijk.**

Scheldkoren in het voetbal

Incidenten in de categorie ‘sport’ stijgen al drie jaar en zijn verdubbeld van 5 in 2014 naar 10 dit jaar. In 90% van de incidenten gaat het om scheldkoren door voetbalsupporters, in de meeste gevallen in en rond het stadion. Een voorbeeld van zo’n anti-Joods scheldkoor was het SS-lied dat door een groepje jongens werd gezongen tijdens FC Utrecht-AJAX. De rivaliteit tussen AJAX en andere clubs wordt ten onrechte veelvuldig genoemd als oorzaak van antisemitische scheldkoren. Ajacieden noemen zichzelf ‘Joden’ en rivalen pakken Ajacieden op hun ‘Joods’ zijn. Echter, 55% van de scheldkoren in 2015 vond plaats zonder dat er tegen AJAX werd gevoetbald.

Begin 2016 hebben clubs, KNVB en Eredivisie CV afgesproken om sneller en kordater op te treden tegen scheldkoren. Zodra kwetsende en discriminerende scheldkoren te horen zijn, wordt supporters verzocht hiermee te stoppen. Gaan ze door, dan wordt de wedstrijd stilgelegd. (KNVB: 19-2-2016) CIDI riep hiertoe op na meerdere antisemitische en racistische incidenten, samen met bekende voetballers en andere maatschappelijke organisaties.

Antisemitisme in Europa in 2015, de opvallendste zaken

Het overzicht hieronder gaat over landen waar opvallende, soms zeer ingrijpende gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. Het biedt geen volledig beeld van alle antisemitische incidenten in Europa in 2015. Voor de beschrijving van het antisemitisme in Frankrijk en Engeland is gebruik gemaakt van rapportages van antisemitismewaakhonden SPCJ (Frankrijk) en CST (Engeland). Hun werkwijze (definiëren, tellen en categoriseren) komt in grote mate overeen met die van het CIDI. Terughoudendheid is echter op zijn plaats bij het maken van vergelijkingen tussen landen. CIDI telt bijvoorbeeld antisemitische incidenten op internet niet mee, terwijl de Engelsen en de Fransen dat wel doen. Bovendien ontvangen SPCJ en CST gegevens van de politie, CIDI niet. Het aantal Joodse inwoners verschilt per land en heeft mogelijk invloed op het aantal incidenten. Bovendien zeggen de totale aantallen niets over de ernst van de incidenten. Zo tellen een dodelijke aanslag en één antisemitische e-mail beide als 1 incident.

Frankrijk

De Franse antisemitismewaakhond Service de Protection de la Communauté Juive (SPCJ) telde in 2015 808 antisemitische incidenten tegen 851 in 2014. Dit aantal is “extreem hoog”, volgens SPCJ, aangezien er in 2015 geen grote Israelische militaire actie plaatsvond. In 2013 telde SPCJ 423 incidenten. In januari 2015 vond, na de aanslag op Charlie Hebdo, de gijzeling plaats van 29 en executie van 4 Joden in een koshere supermarkt in Porte de Vincennes. Amedy Coulibaly, de gijzelnemer van de koshere supermarkt, is een tot IS bekeerde Europeaan. In oktober en november vonden in Marseille twee aanvallen tegen Joden plaats met messen. Joden zijn onevenredig vaak doelwit. Van de ongeveer 2.000 racistische incidenten in Frankrijk was in 2015 ruim 40% gericht tegen Joden, terwijl zij slechts 1% uitmaken van de totale Franse bevolking. 49% van alle racistische incidenten waarbij sprake was van fysiek geweld waren gericht tegen Joden. SPCJ baseert dit op gegevens van het Franse ministerie van binnenlandse zaken. (SPCJ: 2015)

Het aantal Joden dat Frankrijk verliet en naar Israel emigreerde was hoog. Frankrijk was voor het tweede opeenvolgende jaar het land vanwaar de meeste Joden naar Israel emigreerden. In 2015 deden 7.328 mensen dat, 10% meer dan in 2014. Dat is ongeveer 1,5% van de 475.000 Joden in Frankrijk.

Denemarken

Op 5 februari werd beveiligiger Dan Uzan gedood bij een aanslag op de Grote Synagoge in Kopenhagen, waar op dat moment een Bat Mitzvah (kerkelijke meerderjarigheid) -feest werd gevierd. De dader is in Denemarken geboren en getogen, en waarschijnlijk in de gevangenis geradicaliseerd. Twee weken na zijn vrijlating pleegde hij twee aanslagen: een op de Grote Synagoge en de tweede op een café tijdens een bijeenkomst over vrijheid van meningsuiting met cartoonist Lars Vilks, die eerder bedreigd is vanwege zijn ‘Mohammedcartoons’. Vlak voor de aanslagen zwoer de dader op Facebook trouw aan IS. Gezien de vergelijkbare doelwitten vermoeden Deense veiligheidsdiensten dat de aanslagen op Charlie Hebdo en de koshere supermarkt in Parijs de Deense aanslagpleger inspireerden tot zijn daden. (CNN: 16-2-2015)

Engeland

The Community Security Trust (CST) telde dit jaar 924 antisemitische incidenten, een daling van 22% ten opzichte van 2014. Toch staat 2015 in de ‘top-3’ van jaren met de meeste meldingen sinds CST hier cijfers over bijhoudt. Beledigende uitingen, inclusief verbaal geweld, graffiti en antisemitisme op sociale media kwamen het meeste voor, namelijk 685 keer. In meer dan de helft van die gevallen (354) ging het om Joden die in publieke gelegenheden antisemitisch werden bejegend omdat ze herkenbaar Joodse kleding of Joodse symbolen droegen.

In 86 gevallen was er sprake van enige mate van geweld; bij 4 incidenten was dat extreem geweld. Bijna 1 op de 5 incidenten (159) vond plaats op sociale media. In januari werden de meeste (109) incidenten gemeld. Een voorbeeld betreft supporters van de Britse voetbalclub West Ham United die in Londen een liedje zongen waarin Joden worden beledigd. Ze zetten het antisemitische lied in zodra ze door een wijk liepen waar veel Joden wonen. (CST: 2015)

Griekenland

Weer is er sprake van antisemitisme in de Griekse politiek. Een dag nadat de Griekse regering was ingezworen moest Dimitris Kammenos, de nieuwe minister van Infrastructuur en Transport en lid van de rechtse coalitiepartij Onafhankelijke Grieken Partij, aftreden vanwege tweets. Hij twitterde onder meer: ‘De staat Israel zat achter 9/11; Joden waren gewaarschuwd om niet naar het WTC te gaan’. In reactie op een tweet van een nieuwssite over de

toename van antisemitisme twitterde hij: *“Have you recorded the attacks of Jews against all of us”*. Op Facebook vergeleek hij de EU met Auschwitz, en in reactie op een pro-Europa demonstratie plaatste hij een afbeelding van het beruchte hek van Auschwitz en verving hij ‘Arbeit Macht Frei’ door ‘We stay in Europe’.

Bosnië-Herzegovina

In Zenica, Bosnië-Herzegovina, schreeuwden honderden hooligans voor het hotel waar het Israelische voetbalteam overnachtte “Palestina” en “Dood, dood, dood, de Joden”. Het Israelische team was daar voor een kwalificatiewedstrijd tegen Bosnië-Herzegovina.

BELANGRIJKSTE INITIATIEVEN TEGEN ANTISEMITISME IN EUROPESE CONTEXT

Nederlands voorzitterschap van de EU

Per 1 januari 2016 is Nederland voorzitter van de Europese Unie. De Tweede Kamer nam een motie aan om antisemitisme in Europa expliciet aan te pakken als onderdeel van de prioriteit ‘een Unie die verbindt’. Alle partijen stemden voor de motie. (Tweede Kamer: 2015)

Op <http://www.eu2016.nl/eu-voorzitterschap/programma-en-prioriteiten>, de informatiepagina over het Nederlandse voorzitterschap, staan 4 prioriteiten uitgewerkt, maar het expliciete verzoek van de Kamer over de aanpak van antisemitisme is daar niet terug te lezen. (EU2016: 2016)

Nederland organiseert op 28 en 29 april 2016 een bijeenkomst voor Europese beleidsmakers ter bevordering van de registratie van en rapportage over Hate Crimes, waaronder antisemitisme. Het delen van ervaringen om strafbare discriminatie aan te pakken staat centraal.

Europese coördinator antisemitisme

De Europese Commissie heeft in november 2015 een nieuwe functie gecreëerd, coördinator antisemitisme, en Katharina von Schnurbein hiervoor aangesteld. De coördinator moet de zorgen van de Joodse gemeenschappen doorgeven aan de Commissie. Daarnaast moet de coördinator een brede strategie opzetten voor het bestrijden van hate crime en hate speech. Bovendien moet zij gaan bijdragen aan beleidsterreinen zoals educatie en het tegengaan van radicalisering en gewelddadig extremisme.

Onderzoeken naar antisemitische denkbeelden

Antisemitische incidenten zijn er al eeuwen. Om een beeld te schetsen van antisemitische denkbeelden die op dit moment leven wordt hieronder ingegaan op enkele relevante onderzoeken.

ADL Global 100

In 2014 deed de Anti-Defamation League (ADL) een wereldwijd onderzoek, *ADL Global 100; an index of anti-Semitism*, naar de attitudes ten opzichte van Joden (voor meer informatie zie ook: CIDI Monitor 2014).

In 2015 deed ADL een vervolgonderzoek in 19 landen, waaronder in Nederland. (ADL: 2015) 500 mensen in Nederland reageerden op 11 antisemitische stellingen. Wie bij 6 of meer stellingen (gedeeltelijk) ‘waar’ antwoordde, werd geteld als “persoon met antisemitische attitudes”.

Enkele opvallende resultaten uit het onderzoek over Nederlanders:

- 11% hield er antisemitische attitudes op na, dat zijn in totaal 1,4 miljoen Nederlanders. In 2014 was dit nog 5%.
- 1 op de 4 was het eens met de stelling: “Joden geven niets om anderen, alleen maar om mede-Joden”. Dat is 25%, tegen 16% in 2014.
- 1 op de 3 vond dat Joden nog steeds te veel praten over de Holocaust. In 2014 was dit nog 1 op 5.
- 22% was van mening dat Joden te veel controle hebben over de Amerikaanse overheid, ten opzichte van 16% in 2014.
- 18% had nog nooit een Jood ontmoet, tegenover 4% in 2014.
- 40% maakte zich in meer of mindere mate zorgen over ‘geweld tegen Joden’.

Na de aanslagen in Brussel, Parijs en Stockholm zijn de “antisemitische attitudes” in Nederland in 2015 gestegen ten opzichte van 2014. *In de meeste West-Europese landen zijn zij in dezelfde periode gedaald.*

Onderzoek Triggerfactoren I

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid deden de Anne Frank Stichting en het Verwey-Jonker Instituut onderzoek naar antisemitisme onder jongeren in Nederland. Het onderzoek bestond uit een literatuurstudie, focusgroepen met jongeren, een online-enquête ingevuld door 2350 jongeren, en focusgroepen met professionals.

Vooral onder jongeren met een Islamitische achtergrond valt op dat er “enig” of “veel” begrip is voor verbaal (20%) en fysiek geweld (12%) tegen Joden. Zij die (naar eigen zeggen) negatief over Joden denken, zeggen dat dit voornamelijk komt door “Israel” en “omdat Joden achter de schermen veel invloed hebben, (zoals in de media of in de financiële wereld).” Driekwart van de ondervraagde moslims vindt dat “Nederlandse media te veel partij voor Israel kiezen”. (Wonderen en Wagenaar: 2015)

Jongeren met een Turkse achtergrond denken negatiever over Nederlandse Joden dan jongeren van Marokkaanse afkomst. Turks nationalisme speelt volgens de onderzoekers hierin waarschijnlijk een rol. Alleen bij islamitische jongeren geldt dat het ‘Midden-Oostenconflict’ een unieke triggerfactor is voor antisemitisme. Deze factor triggert antisemitisme ongeacht hun sociaaleconomische situatie, opvoedingsproblematiek en persoonlijke problemen waarmee zij kampen

Gevraagd naar hun ideeën over zionisten heeft:

- 35% “enig” of “veel” begrip voor verbaal geweld tegen zionisten;
- 23% “enig” of “veel” begrip voor fysiek geweld tegen zionisten.

Onderzoek Triggerfactoren II

In het eerste “triggerfactoren onderzoek” hebben de onderzoekers de term ‘zionisten’ opzettelijk niet gedefinieerd. Uit voorgesprekken bleken jongeren namelijk heel verschillende betekenissen toe te dichten aan dat begrip.

Daarom gaf de minister, op verzoek van CIDI en CJO, een opdracht tot vervolgonderzoek. Het onderzoek bestond uit 2 onderdelen:

- Eerst werden 12 jongeren ondervraagd.
- Vervolgens werden hun antwoorden getoetst bij 102 jongeren.

De onderzoekers vonden dat jonge moslims zelf zeggen een onderscheid te maken tussen Joden en zionisten. Hun beeld van zionisten is hoofdzakelijk negatief. Uit het onderzoek blijkt tevens dat veel jongeren “zionisten” karaktereigenschappen toedichten die in het klassieke antisemitisme aan “Joden” werden toegeschreven: “zionisten zijn uit op macht, verbergen hun ware bedoelingen en zijn (achter de schermen) invloedrijk.” (Wonderen, Wagenaar en Stremmelaar: 2015)

Door de kleine omvang is dit onderzoek statistisch gezien niet representatief voor de hele populatie; wel is dieper ingegaan op betekenis en duiding.

‘Antisemitisch intenties lijken leidend voor antisemitisch geweld’

In de 4e rapportage *Racisme, antisemitisme, en extreemrechts geweld in Nederland* doen de Anne Frank Stichting en het Verwey-Jonker instituut verslag over racisme in Nederland in 2014. In het rapport wordt onderscheid gemaakt tussen “intentioneel antisemitisme” (kort: gericht tegen Joden) en “antisemitisch schelden” (kort: niet gericht tegen Joden). Het aantal “intentioneel antisemitische” incidenten in 2014 (76) was volgens het rapport in 2014 met een kwart gestegen ten opzichte van 2013 (61). “Antisemitisch schelden” daalde met 17%: van 872 gevallen in 2013 naar 710 in 2014.

Na het bestuderen van alle 76 incidenten in 2014, zien de onderzoekers een kenmerkend en significant verschil tussen racistische en antisemitische uitingen. Racistisch geweld komt vaker voor “binnen de context van een ander conflict. Bij antisemitisch geweld leek de aanleiding echter veel meer te liggen in de antisemitische intenties zelf...”. (Tierolf, Hermens, Drost en Kappel: 2015)

In 52 gevallen (71%) van *antisemitisch geweld* zijn de antisemitische ideeën van de dader leidend. In andere woorden: het Joods zijn van het slachtoffer is voldoende aanleiding. In 14 gevallen (19%) is sprake van een ander conflict dat door escalatie leidt tot antisemitisch geweld. Ter vergelijking: bij racistisch geweld is een escalerend conflict in 18 gevallen (35%) oorzaak van geweld, terwijl vooringenomen racistische ideeën in 20 gevallen (39%) de oorzaak zijn.

1. Overzicht antisemitische incidenten

In dit overzicht van antisemitische uitingen in Nederland in 2015 is ter wille van de vergelijkbaarheid dezelfde rubricering aangehouden als in voorgaande jaren. In veel andere Europese landen is de indeling gelijksoortig, al zijn ook andere methodieken denkbaar. Om meer inzicht te krijgen in de aard en ontwikkeling van verschillende soorten incidenten, zijn de categorieën hieronder gegroepeerd naar de domeinen waarin zij het leven van de melders beïnvloeden:

1. Real life - fysieke, vaak onverwachte en soms gewelddadige confrontaties met onbekenden;
2. Incidenten in de directe omgeving - confrontaties met buren of buurtgenoten, collega's op het werk, tijdens het sporten of medeleerlingen op school;
3. Schriftelijk - gescheld op afstand. Meestal anoniem via brieven of digitale boodschappen; of berichten via WhatsApp en sms die vaak van bekenden komen;
4. Incidenten in het maatschappelijk domein, die minder gericht zijn tegen een individu, maar die meer mensen treffen.

'Gemengde' incidenten, bijvoorbeeld incidenten met geweld én schelden, worden gerubriceerd en geteld bij de categorie van het ernstigste voorval. Dit wordt vermeld bij de betreffende incidenten/categorieën. CIDI registreert geen Incidenten op internet. Dat doet het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI).

Tabel 1: Alle incidenten naar type

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Geweld	4	1	4	3	6	5
Bedreiging	1	3	2	1	3	0
Vernieling synagoge, begraafplaats, monument	2	3	1	2	2	2
Bekladding synagoge, begraafplaats, monument	5	6	3	4	5	4
Overige vernielingen/bekladdingen	10	13	10	4	15	14
Schelden	9	28	14	21	40	24
Telefoon	3	1	1	3	5	4
Brieven, faxen, pamfletten, stickers	7	4	3	3	9	9
E-mails	47	17	23	10	29	12
Buren/buurt	10	11	8	8	10	12
School	7	5	5	11	15	16
Werk	6	8	3	8	5	8
Sport	3	5	13	6	5	10
Media	7	3	4	9	2	0
Demonstraties	0	0	1	1	8	3
Extreemrechts - Hitlergroet, nazisymbolen				3	8	2
Boeken, Toneel, Films, Exposities	3	5	1	3	2	0
Muziek	0	0	0	0	2	1
Overig (niet meegeteld)	0	-	0	0	0	5
TOTAAL	124	112	96	100	171	126

1.1 Real Life incidenten

‘Real Life’ incidenten zijn gevallen waarbij een directe confrontatie tussen dader en slachtoffer plaatsvindt. In deze categorie vallen geweld, bedreiging met geweld, schelden en telefonische bedreiging. Ook bekladdingen en vernielingen telt CIDI in deze categorie, omdat het slachtoffer daarbij geconfronteerd wordt met een antisemitische uiting. **In 2015 zijn 53 incidenten** geteld in de samengestelde categorie ‘Real Life’ uitingen. In 2014 waren dit er 76, en in 2013 38.

1.1.1 REAL LIFE INCIDENTEN: GEWELD

Als **‘geweld’** zijn alleen incidenten geteld met gericht geweld tegen personen of instellingen, die lichamelijk letsel tot gevolg konden hebben. **In 2015 is het aantal incidenten met geweld afgenomen naar 5 incidenten.** Het jaar daarvoor registreerde CIDI 6 incidenten.

3 maart

Meldster, woonachtig in Amsterdam, is Marokkaanse en getrouwd met een Marokkaanse Jood. Incidenten spelen al sinds december 2013, maar worden nu pas bij CIDI gemeld. Ze heeft goed contact met de ouders van een vriendinnetje van hun dochter totdat deze ouders erachter komen dat de Marokkaanse vrouw verloofd is met een Jood. Vanaf dat moment maken ze haar “het leven moeilijk” zegt meldster.

Meldster is door de moeder van het klasgenootje hard geduwd. “De directeur van de school heeft dat gezien en schriftelijk verklaard,” zegt meldster. Meldster wordt vooral door de vader van het klasgenootje verbaal en fysiek lastiggevallen. Bijvoorbeeld in het zwembad waar de man dreigt haar iets aan te doen en doet alsof hij een wapen in zijn jas heeft. Hij scheldt haar uit voor “Jodenhoer” en zegt “we gaan je dood maken”. De man heeft haar bij de keel gegrepen en die dichtgeknepen. Meldster is bij de politie geweest, maar krijgt te horen dat er niets mee kan worden gedaan en dat ze beter “een advocaat kan inschakelen”. Meldster voelt zich onveilig. Ze komt de ouders nog steeds op school tegen, maar negeert hen en dan gaat het wel.

CIDI heeft zowel een kopie van de brief van de school als de doktersverklaring ontvangen, maar meldster wil niet dat CIDI actie onderneemt.

24 juli

Melder is eigenaar van een café in Enschede. Een leverancier komt producten terughalen, die volgens melder niet voldoen aan de kwaliteitseisen. De leverancier loopt zonder toestemming door naar de opslagruimte, terwijl de eigenaar hem uitdrukkelijk verzoekt dat niet te doen.

De leverancier duwt de steekwagen tegen het linkerbeen van melder. De partner van melder zegt nog de producten van achter te halen, maar de leverancier begint zelf de producten op zijn steekwagen te laden en loopt naar buiten. Melder zegt dat de leverancier moet wachten om de leverancierslijst te tekenen. De leverancier zegt, dat melder en partner niet zo moeilijk moeten doen en dat ‘we het in Nederland niet zo doen’. Melder overhandigt de leverancierslijst, maar de man tekent niet. Melder zegt nogmaals dat hij moet tekenen, waarop de leverancier, die weet dat melder Joods is, op een arrogante manier zegt: “O, ja jij bent Duits.” Leverancier maakt bij het wegllopen een Hitlergroet en zegt “Sieg Heil”. Melder zegt: “Ik ben niet alleen Duits maar ook Joods, wegwezen hier of ik bel de politie”, en loopt van de balie naar de leverancier die met zijn steekwagen in de ingang staat. De leverancier brengt opnieuw een Hitlergroet en schreeuwt weer “Sieg Heil”. Melder zegt dat hij weg moet gaan, roept zijn partner erbij om de politie te bellen. De leverancier rijdt weer met zijn steekwagen tegen het been van melder. Melder wordt zo boos dat hij met zijn andere voet probeert producten van het wagentje te trappen. De leverancier pakt het been van melder vast en melder valt keihard op de grond. Hij breekt zijn pols op drie plaatsten en er schiet een stuk bot in de heup. Melder heeft een 6 uur durende operatie nodig.

De politie is aanwezig geweest en heeft aangifte opgenomen. In eerste instantie registreerde de politie het antisemitisme niet. Daarvoor is de melder opnieuw naar het kantoor gegaan. Politie heeft volgens melder geen getuigen verhoord en wil de zaak laten seponeren. Melder heeft een brief aan de Officier van Justitie gestuurd waarin hij vraagt om goed onderzoek te laten doen.

19 september

Melding bij antidiscriminatiebureau Rotterdam: Melder draagt een keppel en vertelt dat hij in de avond in het centrum van Rotterdam is lastiggevallen door een paar Surinaamse mannen. Ze slaan hem en roepen “Dirty Jewish”. Melder wil geen aangifte doen, omdat hij heeft teruggeslagen.

20 december

Melder is in Arnhem op stap met twee vriendengroepen. Een vriendengroep kent de melder goed, de andere groep kent hij vaag. Melder vindt de avond ongezellig en besluit weg te gaan. Bij het opstaan maakt melder, volgens een jongen van de andere groep, “een geluid”. Deze jongen vindt het een

raar geluid, komt dicht bij melder staan en zegt: “als je nog een keer zo iets tegen me doet sla ik je tegen je Jodensmoel.” Melder excuseert zich en wordt tijdens het weglopen verder uitgescholden, onder andere voor “kankerjood”.

Een deel van zijn vriendengroep gaat met hem mee, maar als melder omkijkt ziet hij dat de schelder met groep hem achtervolgt. Zij roepen: “Als je dat nog eens doet sla ik je dood stomme kankerjood.” Een jongen duwt melder tegen de grond en een andere jongen slaat hem. Melder weet te ontsnappen, rent een nachtwinkel in en belt de politie. Van anderen hoort hij dat een stel van de jongens het voorwiel van zijn fiets lek hebben gestoken, een gat in zijn zadel hebben gemaakt, en het achterlicht kapot hebben getrap. Hij denkt dat ‘als ik niet weg was gerend, ze me finaal in elkaar geslagen zouden hebben.’ Melder doet aangifte. De politie laat weinig van zich horen. Melder krijgt te horen dat hij op de hoogte zal worden gesteld, maar dat is tot op heden niet gebeurd, omdat het politieonderzoek nog loopt.

31 december - 1 januari

Op Oudejaarsavond wordt een Irakees-Joods gezin in Amsterdam antisemitisch uitgescholden en belaagd met vuurwerk. De moeder van het gezin staat met haar dochters buiten te genieten van het vuurwerk als een groep jongens rotjes naar hen gooit. De vrouwen besluiten naar binnen te gaan. De jongeren gooien rotjes door de brievenbus van het Joodse gezin en schreeuwen “kutjoden” en “free Palestina”. Ook trappen ze de deur in en schreeuwen “aufmachen”. Er is zichtbare schade aan de deur en het gezin is erg geschrokken. De vader van het gezin draagt herkenbare Joodse kleding.

Een van de dochters vertelt aan de televisiezender AT5 dat zij niet bang is, maar wel het gevoel krijgt dat “dit soort dingen steeds meer acceptabel worden en dat ze nu een excuus hebben, namelijk Palestina”. Van het incident is aangifte gedaan.

Over het incident zijn Kamervragen en vragen aan de burgemeester van Amsterdam gesteld. De burgemeester van Amsterdam laat weten dat de jongens voorlopig een ‘gedragsaanwijzing’ hebben en noemt het incident “minimaal intimidatie”. Het politieonderzoek loopt nog.

1.1.2 REAL LIFE INCIDENTEN: BEDREIGING

In de categorie ‘Bedreiging’ zijn in 2015 geen incidenten geteld. In 2014 werden 3 incidenten in deze categorie geregistreerd.

1.1.3 REAL LIFE INCIDENTEN: VANDALISME

Bij ‘Vandalisme’ worden vernielingen en bekladdingen van Joodse doelen geregistreerd. Het gaat hier om fysieke, maar niet levensbedreigende aanvallen op Joodse gebouwen, monumenten en begraafplaatsen. In 2015 kwam dit 6 keer voor, een keer minder dan in 2014 toen hier 7 incidenten werden geteld.

VERNIELING JOODSE DOELEN

15 Februari

Het informatiebord bij het monument ‘Schaduwkade’ in Amsterdam is volgens meldster weggezaagd. Het bord geeft uitleg over het monument, dat bestaat uit bordjes waarop de namen, sterfdata en sterfplaatsen staan van 200 voormalige Joodse bewoners van de buurt. Het informatiebord zat met flinke bouten aan de leuning van een brug en is er volgens meldster “keurig afgeslepen, gezaagd of zo iets, maar wel dus midden in de nacht, of in de vroege ochtend.” Meldster heeft aangifte gedaan. De politie heeft geen daders gevonden.

In mei is een nieuw bord aangebracht. Het nieuwe bord is volgens meldster “flink bekrast”. Ook dit incident is gemeld bij de politie, maar die wilde geen aangifte hiervan opnemen.

25 oktober

9 graven zijn vernield op de Joodse begraafplaats in Oud-Beijerland. 5 graven zijn kapot geslagen en 4 beklad met graffiti. De graven zijn 80 tot 100 jaar oud. De politie heeft een oproep gedaan aan getuigen om te helpen de daders te achterhalen, maar nog niemand is gepakt.

BEKLADDING JOODSE DOELEN

31 mei

De synagoge in Apeldoorn is beplakt met een ronde ‘verbodsbord’-sticker (zie afbeelding rechts) met daarop een afbeelding van een gekromde neus met een rode streep erdoor. Het gaat om dezelfde soort sticker als op 10 maart in Amstelveen.

Dit incident wordt hier geteld, want hoewel het een sticker betreft is hier een Joods gebouw beklad.

11 augustus

Op de toegangspoort van de Joodse begraafplaats in Diemen staan hakenkruizen geklad en de teksten: “Zieg Heil Hitler” en “Joden moeten dood net als Moslims”. Ook is er, zegt meldster: “Een poging gedaan om een davidster te tekenen met daarin het woord Jood.” Van de bekladding is aangifte gedaan. De politie is ter plaatse geweest en de bekladding is op dezelfde dag verwijderd.

8 oktober

Melding bij antidiscriminatiebureau Amsterdam: een gebouw in Amsterdam waarin een Joodse instelling is gehuisvest, is beklad met hakenkruizen.

14 oktober

Melding bij antidiscriminatiebureau Utrecht: een monument voor de Tweede Wereldoorlog in Eemnes is beklad met hakenkruizen.

OVERIGE Vernielingen en bekladdingen

Bij ‘Overige vernielingen en bekladdingen’ is het doelwit géén gebouw waarin een Joodse instelling huist. Het gaat hier om vernielingen of bekladdingen met anti-Joodse leuzen op straat en vernielingen of bekladdingen van (al of niet vermeende) huizen en bezittingen van Joden. Een bekladding met alleen een hakenkruis wordt door CIDI niet geteld in de Monitor.

Het aantal overigen vernielingen en bekladdingen in 2015 is 14. In 2014 waren dit er 15 en in 2013 4.

10 februari

Melding bij antidiscriminatiebureau Friesland: Een tunnel in Leeuwarden is beklad met een hakenkruis en “kut Joden”.

10 februari

Melding bij antidiscriminatiebureau Friesland: Het perron van station Buitenpost in Leeuwarden is beklad met een hakenkruis en de woorden “Joden” en “gaskamer”.

28 februari

Melding bij antidiscriminatiebureau Friesland: Op een speeltoestel in Leeuwarden staat een hakenkruis geklad en “jood” met een streep er doorheen.

3 maart

Melding bij antidiscriminatiebureau Friesland: Een winkel in Leeuwarden is beklad met een hakenkruis en “kankerjoden”.

20 april

Melder, herkenbaar als Jood aan zijn *tsietsiet* (“*schouwdraden*”) is onderweg naar zijn huis in Utrecht en passeert vlak bij zijn huis een groep hangjongeren. Een paar jongens van het groepje volgen hem. Zodra melder thuis het licht aan doet, worden er vier stenen door de ramen gegooid. Melder hoort daders herhaaldelijk “Israel” schreeuwen. De onderburen bellen de politie. De politie maakt een proces-verbaal op en neemt het incident volgens melder serieus. Ze surveilleren vaker en de wijkagent neemt contact op met melder. Ook de burgemeester komt langs en er wordt een buurtavond opgezet, omdat meerdere groepen (vrouwen, homoseksuelen) overlast ervaren. Niemand is gepakt, maar het groepje is volgens de politie “in kaart gebracht”.

23 juni

Melding bij antidiscriminatiebureau Rotterdam: Op het huis van een Joodse vrouw zijn hakenkruizen geklad. Meldster heeft het gemeld bij de woningbouwvereniging die er niets mee wilde doen. Daarna bij de gemeente gemeld die de bekladding wel wilde verwijderen. Het antidiscriminatiebureau heeft geadviseerd om aangifte te doen.

29 juni

Melding bij antidiscriminatiebureau Amsterdam: een brug in Amsterdam is beklad met hakenkruizen, davidsterren en de tekst: "I love Hitler".

22 juli

Melding bij antidiscriminatiebureau Den Haag: Een speeltuin in Den Haag is beklad met de tekst "KK Joden".

13 augustus

De bushalte 'station PI en Kamp Vught', die op 30 meter afstand staat van de hoofdingang van Nationaal Monument Kamp Vught, is beklad met een geel hakenkruis. (zie afbeelding)

21 september

Melding bij antidiscriminatiebureau Flevoland: Een speeltoestel in Lelystad is beklad met een davidster, hakenkruis, "Jood" en "666" (het getal van de duivel).

21 september

Melding bij antidiscriminatiebureau Den Haag: een praktijk in Den Haag is beklad met "kankerjoden".

28 september

Melding bij antidiscriminatiebureau Friesland: Een beoogde crisisopvang in Leeuwarden is beklad met de woorden "dood aan de Joden".

29 september

Melding bij antidiscriminatiebureau Den Haag: Een loopbrug in Den Haag is beklad met de tekst: "kankerjoden".

28 december

Een transformatorhuis in de grensplaats Putte, tussen België en Nederland, is beklad met hakenkruizen, verwijzingen naar Hitler's NSDAP en antisemitische leuzen waaronder: "Europa jodenvrij!" Melding uit de media.

1.1.4 REAL LIFE INCIDENTEN: SCHELDEN

In de categorie 'Schelden' werden 24 incidenten geteld in 2015 ten opzichte van 40 incidenten in 2014. In 2013 werden 21 incidenten geteld. Het gaat hier om mondeling schelden door onbekenden in directe confrontaties. Meestal gebeurt het op straat, waar de schelders kunnen wegrekken; soms is schelden de inleiding tot geweld. Schelden door bureaus en buurtbewoners, in school, op werk is een aparte categorie. Dat geldt ook voor scheldkanonnades per telefoon en scheldberichten per mobiel.

2015

Meldster zit in de trein en draagt zichtbaar een ketting met thorarollen en "zion". Een passagier loopt haar voorbij en scheldt haar uit voor "kanker joods gezwel, jullie moeten worden uitgeroeid".

15 januari

Melder zit in de trein van Ede-Wageningen naar Utrecht. Twee Marokkaanse meisjes met hoofddoek willen tegenover hem gaan zitten, maar zodra een van hen zijn tsietsiet ziet lopen ze door. Een van de meisjes vraagt aan haar vriendin, waarom ze doorloopt. Melder hoort haar iets zeggen over "yehudi".

4 februari

Melder, herkenbaar Joods gekleed, is onderweg naar een onthulling van twee gedenksteden in Veenendaal. Voor aanvang van de bijeenkomst roepen jongens naar hem: "Jood", "Hitler" en "Heil Hitler". De politie heeft de daders opgespoord. De jongens en zijn ouders zijn bij de politie geweest en hebben hun spijt betuigd. De zaak is afgedaan met de afspraak dat een van de jongens een excuusbrief schrijft aan melder. Melder is regelmatig slachtoffer van antisemitisme en draagt sinds vorig jaar een alarmknop van de politie die hij bij dreiging kan indrukken.

12 februari

Melding antidiscriminatiebureau Utrecht: Melder is met vrouw en kind op een parkeerplaats in Utrecht. De vrouw is bezig de Maxi Cosi uit de auto te halen. Een andere vrouw komt aanrijden en wil dat haar ruimte wordt gegeven. Er volgt een woordenwisseling. Melder en zijn vrouw worden uitgescholden voor "vuile Jood". Melder wil geen aangifte doen omdat de politie volgens hem er niets mee gaat doen.

16 februari

Melding bij antidiscriminatiebureau Amsterdam: "Vrouw fietst in Amsterdam en wordt afgesneden door een Marokkaans uitziende jongen van ongeveer 12 jaar. Ze roept: "He, wat doe je nou", hij kijkt om en roept: "Wat moet je Joodse hoer." Zij reageert dat hij moet luisteren wat hij zegt en hij zegt daarop nogmaals "Joodse hoer" en fietst door.

Dezelfde vrouw maakt in dezelfde stad een soortgelijk incident mee: Zij wil oversteken op een zebrapad, een fietser met een Marokkaans uiterlijk rijdt haar bijna omver. Zij zegt: “hé waar heb jij je rijbewijs gehaald?” Hij roept: ‘Bij jouw vader, die vuile jood.’”

21 maart

Melder, herkenbaar gekleed als Jood met hoed en baard, loopt in Amersfoort over straat. Uit een voorbijrijdende auto wordt “heil Hitler” naar hem geschreeuwd en de Hitlergroet gebracht. Melder roept terug: “Waar slaat dit op”? De schelder, “lang grijs haar in een staart, met een baardje en een tatoeage op zijn borst van ongeveer 50 jaar”, stapt uit de auto. Melder zegt “weet u eigenlijk wel hoeveel Joden door Hitler zijn vermoord en dat de vijanden van de Joden uiteindelijk allemaal zullen sterven?” De man reageert met een Hitlergroet. Een andere auto stopt om melder te helpen evenals een “Turkse” voorbijganger. De schelder stapt in de auto en rijdt weg.

Melder doet aangifte bij de politie en de verdachte wordt gepakt en bekent schuld. De dader (of waarschijnlijker aan het handschrift te lezen zijn dochter) schrijft een excuusbrief aan melder.

7 april

Melding bij antidiscriminatiebureau Flevoland: De dochter van meldster is op straat uitgescholden voor “hoer en Jood”. Meldster draagt een gouden davidster en schelder kent meldster en weet waarschijnlijk dat zij haar dochter is.

9 april

Melder heeft een tool gemaakt die raketten van Hamas in realtime in kaart brengt. Na aandacht hierover in de media, waaronder op een Turkse blog, ontvangt hij veel bedreigingen en nare berichten. “Veel mensen zagen dit als verraad,” laat melder weten.

Op 9 april staat melder bij een spoorwegovergang in Hoorn te wachten en “voelt hoe twee jongens op een scooter met Marokkaans uiterlijk” hem aanstaren. Als de spoorbomen omhoog gaan, halen ze hem in, spugen in zijn richting en schreeuwen: “kanker jood”.

13 april

Melding bij antidiscriminatiebureau Amsterdam: “Kleinzoon van twee jaar komt op bezoek bij oma en zegt tegen oma: “Oma, vieze jood”, en hij zegt “We gaan naar de Joden toe”. Dit gebeurde na een weekend dat de kleinzoon op bezoek was bij zijn vader.”

16 april

Melding bij antidiscriminatiebureau Flevoland: In een café in Lelystad wordt tegen melder geroepen: “Joden aan ‘t gas”. Melder is Joods en dit is bekend bij de schelder. Het schelden is zonder aanleiding.

21 april

Melder fietst met keppel op naar zijn huis in Amsterdam. Een volgens melder “Midden-Oosters uitzierende jongeman” bespuugt hem. “Welcome to Amsterdam”, schrijft de melder cynisch in zijn melding aan CIDI.

4 mei

Een groep van acht jongeren verstoort een Dodenherdenking in Hoofddorp. Ze schreeuwen “Joden” tijdens de twee minuten stilte. Op sociale media vindt sociale controle plaats. De jongens worden aangesproken op hun gedrag. Melding uit de media.

4 mei

Twee jongens verstoren de Dodenherdenking in Bergen op Zoom. Vanaf de fiets schreeuwen zij richting de herdenkende menigte: “Palestina, Palestina. Kankerhomo’s, jullie zijn de volgende”. De schreeuwers zijn niet gepakt. Melding uit de media.

5 mei

Melder is op het Merwedeplein, waar Anne Frank heeft gewoond, in Amsterdam. Twee ouderen staan stil bij het met bloemen omgeven beeld van Anne Frank. Volgens melder schreeuwt een “man van halverwege de 30, met mediterraan uiterlijk” : “Waarom staan jullie daar? De Joden zijn erger dan de Duitsers.”

13 mei

Melding bij antidiscriminatiebureau Drenthe: Man komt bij het politiebureau in Emmen om een melding te maken over de hond van de burens. De politie moet daar volgens hem iets aan doen, omdat hij anders zelf met een mes erheen zal gaan. Want zegt de man: “De buurvrouw is een smerig wijf en een Jood”. De agent vraagt hem of het komt omdat ze Joods is. De man knikt. Agent vraagt of hij dan een hekel heeft aan Joden. “Ja”, zegt hij. De man vertelt verder dat hij vorig jaar met een baksteen heeft gegooid en dat hij dit niet weer zou doen. Volgens hem noemde de buurvrouw hem ‘vieze Turk’.

16 juni en 28 oktober

Melder draagt een keppel en maakt al jaren meerdere antisemitische incidenten (per jaar) mee. Hij wordt vaak nageroepen en uitgescholden op straat. In juni loopt hij in Utrecht met drie collega’s langs een bankje waarop volgens melder “twee getinte jongens” zitten. Als hij het groepje passeert hoort hij hen roepen: “Hey, hij is een jood!”, waarna ze beiden schreeuwen: “Jahoeed”. Een andere “getinte jongen” fietst hem voorbij richting het bankje en melder hoort hem een paar zinnen in het Arabisch zeggen tegen de jongens op het bankje. Weer hoort hij “Jahoeed”, en plotseling “‘Pak hem!’”. Twee collega’s hebben niets

gehoord. Een derde collega, die naast hem loopt, hoort alles, maar weet niet goed wat hij er mee aan moet. Melder: "Ik heb me maar niet omgedraaid om een signalement van de jongens op te pikken, om geen aanleiding te geven aan de jongens om de situatie te doen escaleren." Melder doet geen aangifte bij de politie omdat hij geen dadersignalement heeft en omdat hij regelmatig slachtoffer is.

Melder wordt niet alleen in zijn woonplaats maar ook daarbuiten uitgescholden.

Op 28 oktober loopt melder richting station Den Haag Laan van NOI. Achter hem hoort hij iemand "kankerjood" roepen. Hij draait zich om. Een licht getinte man met kort baardje kijkt hem aan en roept weer "kankerjood". Melder loopt door naar het station en de schelder loopt achter hem aan en probeert de afstand tussen hen te dichten. Op de parkeerplaats van het station loopt melder op een man in zijn auto af en pakt zijn telefoon. Schelder ziet dat melder in gezelschap is en rent door.

Omdat het hier om dezelfde melder en hetzelfde type incident gaat, is dit als 1 incident geteld.

Voorjaar 2015

Voor de synagoge in Apeldoorn is een bestuurslid van de sjoel bezig met onkruid wieden. Zij wordt uitgescholden voor "kankerjood" door een meisje van ongeveer 16 jaar, dat langs fietst.

17 juni

Melder maakt een fietstocht in de omgeving van Apeldoorn met zijn vrouw. Hij draagt een T-shirt met een Hebreeuwse tekst en een ketting met chai (een Joods symbool dat 'leven' betekent). Een tegemoetkomende fietser kijkt hem "hatelijk" aan en roept iets in een vreemde taal en spuugt op melder, volgens melder "een soort vervloeking". Schelder heeft volgens melder "een donkere huidskleur, maar is niet Turks/Marokkaans en ook niet bruin/zwart".

13 juli

Melding bij antidiscriminatiebureau Rotterdam: Melder hoort dat tijdens een feest twee huizen verderop iemand schreeuwt dat "Joden verbrand moeten worden".

25 augustus, 14 september en 16 december

Melder loopt Rotterdam Centraal uit. Buiten loopt ook een volgens melder "Arabisch uitziende man". De man zegt tegen melder: "Heey Jood! Alles goed?" Melder antwoordt: "Ja goed toch, met jou?" Waarop de man zegt: "Kankerjood! Je bent een kankerjood." Melder: "Noem me niet zo, donder op", en loopt verder. De man blijft hem nashreeuwen met "kankerjood".

Dezelfde melder loopt op Rosh Hashana (Joods Nieuwjaar) in Rotterdam samen met de kinderen van de rabbijn en wordt uitgescholden voor "kankerjood" door drie "Marokkanen".

Dezelfde melder loopt op 16 december naar sjoel en steekt bij groen licht over. Een auto met een "Marokkaanse" bestuurder geeft gas zodra melder voor de auto loopt. Als melder de bestuurder aankijkt maakt de bestuurder een Hitlergroet.

Melder is regelmatig doelwit van antisemitisme en heeft geen zin meer om na ieder incident aangifte te doen.

Deze incidenten worden niet apart geteld, omdat het elke keer gaat om hetzelfde type incident tegen dezelfde melder.

17 november

Melder eet in een café in Tilburg. Hij raakt aan de praat met de islamitische eigenaar over de recente aanslagen in Parijs (13 november). Melder wil weten of de aanslagen effect hebben op het bedrijf van de eigenaar. Deze zegt dat Frankrijk erom heeft gevraagd door het bombarderen van het Midden-Oosten en de steun aan Israel. Hij zegt 'dat hij nooit een Jood zou kunnen serveren in zijn restaurant.' Melder vindt dit zo beledigend, dat hij niet verder wil eten en vraagt direct om af te rekenen. De eigenaar vraagt melder of hij Joods is. Melder antwoordt niet.

24 november

Meldster staat op Station Leiden Centraal en is onderweg naar Den Haag. Zij staat vooraan een rij mensen die bij de achterste deur niet meer mogen instappen in een overvolle trein. Een jongen die net komt aanlopen vanaf de trap naar het perron mag echter wel de trein in. Zij vraagt rustig aan het NS-personeel of ze ook naar binnen mag. Deze zegt: "Nee, mevrouw". Als zij vraagt naar de reden wordt ze door de conducteur (of machinist) uitgescholden voor "vuile jood".

Meldster heeft het incident aangegeven bij de Nederlandse Spoorwegen (NS); die reageren met een formeel excuus. Er is geen aangifte van gedaan.

27 november

Melding bij antidiscriminatiebureau Flevoland: Meldster is in Almere uitgescholden voor "kankerjodin en hoer", "ik zal eerst die hoer vergassen zoals die beste Duitse man ook deed".

25 december

Melder, die een keppel draagt, loopt over straat. Er fietst een jongen, rond de 18 jaar, voorbij. Ongeveer 5 seconden later hoort melder achter zich - heel hard en met Duits accent - "Sieg Heil". Daarna roept de schelder nog iets onverstaanbaars en fietst weg.

1.5 REAL LIFE INCIDENTEN: TELEFOON

Scheldpartijen over de telefoon, sms en WhatsApp vormen een aparte categorie van schelden. In 2015 zijn hierover 4 meldingen geteld. In 2014 waren dit er 5 en in 2013 3.

Maart

Een voetballer van Ajax wordt antisemitisch uitgescholden, onder meer telefonisch. Kort voor de wedstrijd tegen PSV belandt zijn telefoonnummer op het internet. Aan Voetbalprimeur laat hij weten: “Opeens werd ik gebeld door onbekende nummers en werd ik door fans van PSV verrot gescholden. Of kreeg ik sms’jes die me van alles toewensten. Ik was een vuile Jood en een verrader. Dat soort teksten.”
Melding uit de media.

1 juni

Meldster zit in een whatsapp-groep met oude bekenden. In gesprekken in de app-groep over Israël heeft zij een mening die “niet helemaal aansluit op hun mening, ik ben volgens de joodse gemeenschap te links en volgens hun af en toe te rechts.” Haar ex zit in dezelfde groep en gaat tegen haar tekeer waarbij hij steeds haar Joodse achtergrond betreft. Hij schrijft onder meer: “En X is stil, beetje shitstorm starten en dan stiekem vluchten jodenstreek.” En: “Wel typisch, onderduiken als het zwaar weer wordt.” Ook schrijft hij: “Ik krijg door X nazi sympathieën”.

16 juli

Meldster heeft Westerbork bezocht en belt hierover met haar oma. Haar oma maakt tijdens het gesprek verschillende antisemitische en Holocaustontkennende opmerkingen. “Dat er 6.000.000 Joden zijn omgekomen klopt niet ... alles wordt overdreven, de hele geschiedschrijving wordt overdreven. Opa zegt dat de Joden in de kampen meer beschermd waren tegen de bombardementen (...) Joden zaten soms veiliger in de kampen.” Verderop in het gesprek zegt zij: “De top van heel rijke Joden in Rusland en Amerika hebben WO II uitgelokt omdat ze dachten dat ze er beter van zouden worden. De top van de Joden heeft vanaf de jaartelling de macht over de wereld willen krijgen omdat de Joodse cultuur zegt: ‘Wij zijn degenen die het rechte geloof hebben’. De Joden vinden dat ze recht hebben op alles op aarde. Ook in de Gouden Eeuw was er een bovenlaag van Joden, die heette: ‘Judea’. In Amerika zijn vijf banken die alle macht hebben met aan de top Joden die de macht hebben, o.a. Goldman Sachs. Vanavond is er een programma over pensioenfondsen en banken.” Ook de rest van de familie krijgt deze tirades over Joden te horen. Meldster overweegt aangifte.

16 juli

Melding bij antidiscriminatiebureau Flevoland: Melder uit Almere ontvangt een voicemailbericht met de uitspraak “Je weet dat je een kankerjood bent, het is jammer dat je overgrootvader in de oorlog niet is doodgeschoten”.

1.2 Incidenten in de directe omgeving

Incidenten in de directe woon-, werk- of schoolomgeving zijn vaak onderdeel van een bredere sociale interactie. Anders dan andere soorten incidenten, stijgen of dalen zij vaak niet noemenswaardig onder invloed van spanningen tussen Israël en de Palestijnen. **In 2015 zijn in totaal 36 incidenten** gemeld in de invloedssfeer 'Directe omgeving'. 5 meer dan in 2014 en 8 meer dan in 2013. In 2015 zijn de meeste incidenten geteld in de 'directe omgeving' in de afgelopen 5 jaar.

1.2.1 INCIDENTEN IN DE DIRECTE OMGEVING: BUREN EN BUURTBEWONERS

In 2015 werden bij CIDI 12 incidenten gemeld met buren of buurtbewoners; 2 meer dan in 2014 en 4 meer dan in 2012. Bij langdurige ruzies met of pestertijen door buren in de straat of buurt wordt soms (ook) met antisemitische termen gescholden, maar vaak is dat niet het uitgangspunt en hebben scheldkanonnades eerder geluidshinder of ruzie over een heg als 'trigger'.

12 januari

Melding bij antidiscriminatiebureau Amsterdam: Melder, woonachtig in Amsterdam, is verwickeld in een langlopende burenruzie. Op de deur van zijn berging wordt "Jood" geklad. Het is de tweede keer dat dit gebeurt. Melder vermoedt dat de buurman dit heeft gedaan, omdat de berging alleen toegankelijk is voor bewoners. Melder heeft Joodse familieleden en dat is bij de buren bekend.

30 Januari

Melder is verhuisd naar een nieuwe woning in Amsterdam. Zijn nieuwe buurvrouw heeft een conflict met de bewoners en het bestuur van de flat over een portret in de hal. Zij heeft het bestuur gesommeerd het portret te verwijderen, want zij wil niet met zo veel negativiteit geconfronteerd worden. De Joodse man op het portret is in Sobibor vergast en het gebouw draagt zijn naam. In een conflict over de inrichting van de gang probeert de buurvrouw andere buren tegen melder, die ook in het bestuur van de flat zit, op te zetten. Ze zegt tegen een andere buurvrouw dat 'we de Joodse overheersing in het gebouw moeten beteugelen', niet wetend dat deze buurvrouw een Joodse oma heeft. Melder confronteert haar met deze uitspraken. Eerst ontkent ze, maar vervolgens reageert ze: "Het valt toch niet te ontkennen dat er een Joodse overheersing is." Ze zegt dit in de Albert Heijn; meerdere mensen zijn hiervan getuige. Melder heeft contact gehad met de politie. Agenten zijn langs gegaan bij de vrouw die deze uitspraak

deed. Zij heeft haar excuses aangeboden middels een brief en er is een gesprek geweest tussen haar en melder. Voor de melder is het hiermee afgerond.

Februari

Melding antidiscriminatiebureau Utrecht: Melder heeft een lang lopende ruzie met iemand uit de buurt. Deze buurtgenoot scheldt hem onder andere uit voor "kankerjood" en "joodje". Verschillende hulpinstanties zijn er bij betrokken, n.a.v. aangiftes die over en weer zijn gedaan. De rechter heeft mediation aanbevolen, maar de partijen komen er niet uit.

1 maart

Meldster staat op de camping in Alphen. Door een medeseizoenhouder worden zij en haar gezin openlijk op het veld 'antisemitisch uitgescholden'. De beheerder is op de hoogte gebracht, maar heeft niets gedaan. Meldster heeft een klacht ingediend bij de commissie recreatie.

14 april

Melder woont in Eindhoven en maakt melding van een reeks incidenten die al langere tijd spelen. Het eerste incident begint als de buurman prikkeldraad op de schutting plaatst. Melder legt uit geen prikkeldraad aan zijn kant van het hek te willen. Hij vertelt over de Joodse achtergrond van zijn moeder en zijn associaties met prikkeldraad. De buurman heeft hier begrip voor, maar de buurvrouw is "enorm boos". Buurvrouw maakt richting melder en zijn vrouw sis-geluiden, een verwijzing naar de gaskamers. Bovendien worden melder en zijn vrouw meerdere keren uitgescholden, onder meer "Ga terug naar je Jodenhoer". Er is bovendien een grote davidster op hun schuur geklad met een pijltje naar de poort van melder en op de poort is een hakenkruis geklad. Ook is er tegen hun hek geplast, wordt er troep in hun tuin gegooid, waaronder een mes. De buurvrouw filmt melder in zijn tuin.

Melder heeft aangifte gedaan bij de politie. Veel van de incidenten zijn volgens de politie niet te bewijzen.

15 mei

Melder zit samen met een vriend in de tuin van zijn woning in Groningen. Zijn buurman loopt naar het hoekje van diens (eigen) tuin, keert zich naar melder, brengt de Hitlergroet en schreeuwt meerdere malen: "Vuile joden, vuile christenen", "Joden moeten uitgeroeid" en "de Holocaust is grote onzin". Ook roept de buurman dreigend: "Ik ga een pakketje sturen en mensen op je afsturen".

Melder heeft geen idee wat de aanleiding van het gescheld en bedreigen is: “Dit incident kwam volledig uit het niets, we hebben elkaar eigenlijk nooit gesproken (...) Het is een raadsel waarom de buurman zich tegen mij keert.” Er is geen eerdere confrontatie tussen beide burens geweest.

Het enige wat de melder kan bedenken is dat hij in zijn vensterbank een menorah (zevenarmige kandelaar, symbool voor het Joodse volk) heeft staan.

Melder heeft aangifte gedaan van bedreiging en discriminatie, waarop de buurman een tegenaangifte doet van bedreiging. De politie stelt voor de aangiftes tegen elkaar weg te strepen, maar dat wil melder niet. Melder is erg ontevreden over de aanpak van de politie.

April en Mei

Meldster is in mei op een feest in Purmerend. Er is een langlopend conflict tussen haar en een mevrouw uit de buurt. De zus van deze vrouw ziet meldster en maakt gebaren van een kromme neus en scheldt richting meldster. Meldster hoort het niet, stapt op haar af en vraagt wat ze zegt. De vrouw met wie zij ruzie heeft staat met haar hele familie en schreeuwt naar meldster: “Vuile vieze joodse kankerhoer (...) kruip in die joodse kut van je moeder terug”. Meldster scheldt terug. Ze wordt geduwd en er wordt bier naar haar gegooid. Een paar jongens (buitenstaanders) grijpen in en zeggen tegen de scheldende vrouw dat ze te ver gaat. Meldster heeft contact met de politie over de situatie.

In april van hetzelfde jaar heeft de zoon van dezelfde mevrouw in Amstelveen haar agressief uitgescholden voor “joodse afvalproductie en joodse kankerhoer”.

11 juni

Melding bij antidiscriminatiebureau Amsterdam: Meldster woont in Amsterdam en wordt uitgescholden voor “kankerjood” en bedreigd door een vrouw uit de buurt. Het schelden en dreigen is onderdeel van een burenruzie die al meerdere jaren speelt.

Juni

Melder, woonachtig in Amsterdam, heeft een lopend geschil met de buurman. De buurman heeft op de deur van melder een tekening vastgeplakt met daarop afgebeeld een man met een grote neus met daarop geplakt “Ik ben onschuldig” en in pen erbij geschreven, “Jij niet (naam melder), gok, echt een jood”. Melder wil geen aangifte doen want ‘dat levert toch niets op’.

23 juli

Tijdens een inval van de politie in Amsterdam om een voortvluchtige te arresteren worden agenten antisemitisch beledigd. Uit de omringende huizen hoort melder dat de agenten worden uitgescholden

voor “Joden” en “kankerjoden”. Volgens het Parool gaat het om ongeveer 40 jongeren “die mogelijk een proces verbaal kunnen verwachten”.

16 oktober

Melding bij antidiscriminatiebureau Rotterdam: Melder draagt een keppel en wordt al langere tijd lastig gevallen, antisemitisch uitgescholden, door kinderen uit de buurt. Recent is er een raam bij melder ingegooid. Melder heeft het zelf opgelost door naar de ouders van de kinderen te stappen. Ouders en kind hebben samen excuses aangeboden.

23 november

Melding bij antidiscriminatiebureau Utrecht: Melder is Joods, woont in Utrecht, en heeft een Duitse huisgenoot, die meerdere malen de Hitlergroet naar hem maakt. Het antidiscriminatiebureau heeft na de melding geen contact meer gehad met melder.

1.2.2 INCIDENTEN IN DE DIRECTE OMGEVING: SCHOLEN **CIDI telde in 2015 16 incidenten op scholen, het hoogste aantal incidenten op scholen in de afgelopen 10 jaar.**

In 2014 werden 15 incidenten op scholen geteld, ten opzichte van 11 in 2013. In 2012 werden 5 incidenten in de categorie scholen gemeld. Eén incident uit 2014 is door de aard niet in ‘school’ geteld, maar in de categorie ‘geweld’. Het ging toen om een incident waarbij een jongen met een geodriehoek werd gestoken.

In deze categorie kan één enkel incident een zeer langdurige periode omvatten, soms jaren, van gepest worden. Ouders ontdekken dit soms pas na lange tijd. Op scholen waar langdurig een Joodse leerling wordt gepest, worden vaak ook andere groepen gediscrimineerd, blijkt uit gesprekken met ouders. CIDI adviseert ouders altijd om discriminatie bij de schoolleiding ter sprake te brengen en doet dit ook soms (alleen op verzoek van melders) zelf.

Sommige scholen doen een melding het liefst af als een ‘incident’ of ontkennen dat er ‘op onze school’ wordt gediscrimineerd, wat resulteert in het niet aanpakken van antisemitische pesterijen. In een enkel geval keert het zich zelfs tegen de klagende ouder of nog erger, de leerling. Om die reden willen veel ouders liever niet dat CIDI contact opneemt met de school.

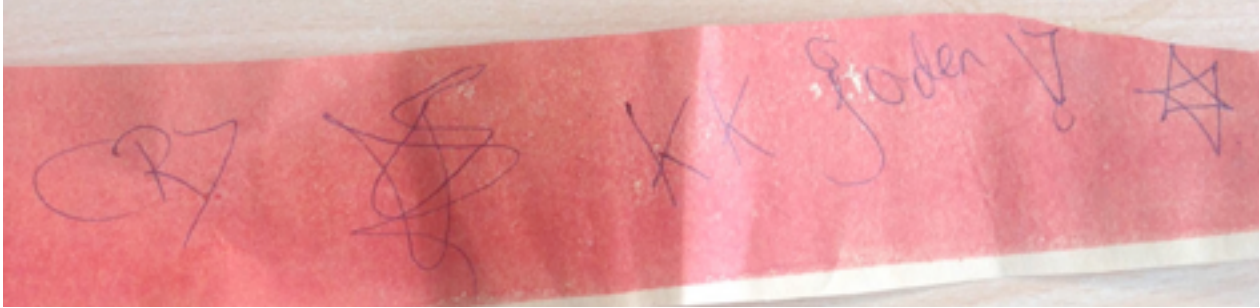
Mogelijk is een falende aanpak van scholen de reden dat er bij CIDI vooral langdurige pesterijen worden gemeld en blijven goed en snel afgehandelde incidenten onvermeld.

Een van de melders geeft aan dat zij van meerdere mensen weet dat hun kinderen gepest worden op scholen, maar dat zij dit niet (durven) melden. Na een incident op een Amsterdamse school en navraag door CIDI blijkt dat meerdere leerlingen van verschillende klassen op dezelfde school antisemitische incidenten meemaken.

Het gebruik van sociale media zoals Facebook, Instagram en Twitter en de continue bereikbaarheid via de mobiele telefoon vergroot het effect op de slachtoffers. Ook thuis zijn ze niet veilig voor pesterijen.

5 januari

Melder is docent op een school in Bergen op Zoom. Als hij s'ochtends zijn lokaal binnen komt, ziet hij dat er op een poster van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao "KK Joden!" is geschreven, met een davidster ernaast. Docent gaat het er met zijn leerlingen over hebben. Zie afbeelding hieronder.

8 januari

De zoon van meldster zit op school in Etten-Leur. Nadat hij op school heeft verteld over zijn bar mitzwa (kerkelijke meerderjarigheid), weten leerlingen dat hij Joods is. Sindsdien vertelt hij zijn moeder regelmatig antisemitisme mee te maken. Een "Nederlandse meisje" zegt tegen hem: "wat jammer dat je ouders niet onder de douche zijn gezet in WOII". Islamitische jongetjes uit de klas schelden hem uit voor "kankerjood" en "brillenjood", en vragen hem "moet je het niet over geld hebben". De school weet niet goed wat ze ermee aanmoeten. Meldster suggereert de school om bijvoorbeeld via peer-education het probleem op te lossen, maar de school vindt dat docenten het zelf moeten kunnen. Probleem is dat de school, behalve het "erover hebben tijdens een lerarenoverleg" weinig doet.

Na de aanslagen in Parijs lijkt het beter te worden in de klas. Een meisje dat hem vaak pestte, is van school gegaan. De jongens die hem pesten zitten nog steeds bij hem in de klas. Het wordt allemaal beter na een les biologie over seksuele voorlichting. De docent heeft het over de voorhuid, waarop de Joodse jongen vraagt wat dat is. De docent denkt dat hij in de maling wordt genomen en legt kleinerend uit waar het zit, waarop de Joodse jongen zegt dat niet te hebben. De Islamitische jongens uit de klas vallen de Joodse jongen bij en zeggen ook dat niet te hebben. Sindsdien zijn er geen incidenten meer geweest en zien ze elkaar als broeders.

Januari

Meldster geeft een gastles over het jodendom aan groep 8 op een school in Ede. Voor aanvang van haar gastles is er een aantal kinderen al in het klaslokaal. De rest van de klas en de leerkracht houden nog pauze. Op het bord staat: "11.00u Gastles Jodendom". Een van de aanwezige meisjes loopt naar het bord en veegt de letter "t" weg waardoor er nu staat: "11.00u Gasles Jodendom" Het meisje gaat lacherig weer zitten.

16 februari

Melding bij antidiscriminatiebureau Amsterdam: Meldster is voorleesjuf en een volgens meldster "Marokkaans meisje" in de klas zegt tegen haar dat ze haar Joodse zoon best aardig vindt, maar dat ze geen vrienden kunnen worden omdat ze jammer genoeg tot de "foute mensen" behoren.

19 februari

Meldster studeert aan een universiteit in Amsterdam en hoort meerdere antisemitische opmerkingen in een jaar.

In een gesprek met medestudenten over het gebrek aan diepgang zegt een medestudent: "Joden houden dat tegen" en "De Joden willen dat niet".

In een ander gesprek over pro-Palestijnse acties op de VU hoort meldster een van haar medestudenten Joden beschuldigen van antisemitische samenzwerings-theorieën. Zij beweren dat Joden een antisemitische uitingen op een Facebooksite van een Pro-Palestijnse studievereniging hebben gezet. "De Joden zorgen ervoor dat wij moslims onze bijeenkomst niet kunnen houden" en "De Joden hebben onder fals flag de 'VU moeten Joden vrij zijn' gepost, zij zitten hierachter".

30 maart

Meldster is docent op een school in Druten waar ze te maken heeft met antisemitisme.

Het gaat om "negatieve opmerkingen over Joden, het zingen van liedjes zoals in een stadion, hakenkruizen in schriften en op tafels, en het adoreren van Nazi's en Adolf Hitler. Afgelopen maandag siggeluiden en opmerkingen over vergassen." Meldster is er ziek van en heeft de incidenten gemeld bij directie, leidinggevende en mentoren. Er wordt volgens haar "niets tegen gedaan". "Ik zie op tegen 4/5 mei wat school betreft." Na een gesprek met de schoolleiding is afgesproken om gastlessen te organiseren over diversiteit.

14 april

Zoon van meldster zit op school in Purmerend. Kort na het Charlie Hebdo-incident openen medeleerlingen een whatsappgroep. Een verhitte discussie komt op gang en gaat al snel over moslims en joden. Zoon van meldster geeft islamitische medeleerlingen de schuld van wat er was gebeurd. Daarop wordt haar zoon geschorst; de opmerking vormt de druppel in

een reeks van incidenten (te laat komen ed.)

Op de dag van zijn schorsing tekent een medeleerling een grote davidster op zijn tafel. Daarbij staat met grote letters zijn naam en het woord “Jood”; volgens moeder staat er iets voor dat is uitgegumd, zij leest daarin ‘kanker’. Een klasgenote fotografeert dit en stuurt het naar zoon. CIDI heeft de foto in bezit, maar publiceert deze niet omdat de naam van de jongen leesbaar is.

Moeder stuurt de foto naar de mentor van haar zoon, maar die reageert niet. Vervolgens stuurt ze de foto naar het schoolbestuur, dat excuses maakt maar een afspraak met haar op de lange baan schuift. Zoon wil liever niet dat er te veel herrie wordt gemaakt; hij wil niet te veel in de belangstelling staan. Het gesprek dat uiteindelijk volgt gaat over zijn cijfers en houding en niet over het incident. Dat is volgens de school al met haar kind besproken. Moeder wil het er niet bij laten, maar is bang dat als er maatregelen genomen worden deze het voor haar zoon moeilijker maken.

15 april

Dochter van meldster is 8 jaar en zit op school in Amsterdam. Het meisje wordt al enkele weken lastiggevallen en uitgescholden door een Marokkaans klasgenootje (7 jaar) dat weet dat zij Joods is. Het klasgenootje zegt meerdere keren dat ze “alle Joden wil vermoorden”. Ook zegt ze “als ik later groot ben wil ik Joden vermoorden.” Bovendien probeert ze vriendinnetjes van het meisje te vervreemden door dingen over Palestina te zeggen, die de kinderen overigens niet begrijpen.

Het pesten is begonnen nadat het meisje op school heeft verteld dat haar moeder op vakantie is geweest naar Israel.

Op verzoek van meldster gaat de directeur spreken met de ouders van het pestende meisje.

April

Kleinzoon van meldster wordt in de klas gevraagd of zijn vader Joods is vanwege een kettinkje met davidster die hij draagt. Zijn kleinzoon zegt: “Ja”. Daarop zegt het andere jongetje dat hij ‘niet meer met hem mag en wil spelen’. Er is melding van gemaakt op school, gevolgd door een gesprek tussen vader en school. De vader krijgt volgens meldster vaker “kwade blikken”.

4 mei

Op de faculteit Geneeskunde van de Erasmus Universiteit Rotterdam hoort melder een student aan een andere student vragen wat deze gaat doen met Bevrijdingsdag. De tweede student antwoordt dat hij met Bevrijdingsdag naar een feest gaat, maar dat hij met Dodenherdenking niets gaat doen: “Dodenherdenking is van de Joden, ja, die zijn tenslotte niet te vertrouwen.”

10-11 mei

Melder, 11 jaar, zit op een basisschool in Almere. Zijn klasgenoten weten dat hij Joods is en hebben op zondagnacht en maandagochtend meer dan 8 voicemails ingesproken. Met een verlaagde stem schelden zijn hem uit voor “kankerjood” en “ze hadden je overgrootvader in oorlog dood moeten schieten”.

Mei

Meldster woont in een straat in Groningen waar veel scholieren langs lopen. Een van hen zingt het ‘SS-lied’. Haar joodse buurman heeft de jongen aangesproken. Meldster rapporteert dit incident naar aanleiding van antisemitische spreekwoorden tijdens de huldiging van FC Groningen (Zie onder Sport meer informatie over het SS-lied.)

Juni

Leerlingen van een Joodse basisschool uit Amsterdam zijn op schoolreisje in Bennekom. Bij aankomst in de boerderij in Bennekom moeten de Joodse leerlingen wachten tot leerlingen van een school uit Delft de accommodatie verlaten. Een paar Joodse leerlingen worden antisemitisch uitgescholden, onder andere voor “rotjoden” en melden dit bij hun docent. De docent van de Joodse school neemt het incident direct op met de docent van de andere school. De Delftse docent ontkent: “Dat doen onze leerlingen niet”. De Joodse meisjes die zijn uitgescholden doen hun verhaal aan de Delftse docent, die zegt toe het incident te gaan uitzoeken.

31 augustus

Melding bij antidiscriminatiebureau Amsterdam: Twee meisjes in de klas schelden elkaar uit. Meldster wordt uitgescholden voor “kankerjood” en scheldt de ander uit vanwege haar donkere huidskleur. Het is een school voor speciaal voortgezet onderwijs.

Oktober

Een Joodse leerling aan een middelbare school in Amsterdam stelt zich kandidaat voor het leerlingenbestuur en hangt in het kader van de verkiezing posters op in de school. Zijn poster wordt beklad: op het voorhoofd van de Joodse leerlingen wordt een davidster getekend. Over hem wordt ook gesproken. Een leerling zegt over hem: “die kankerjood mag niet aan de macht komen”. De school heeft het incident opgepakt. Er is een mondelinge briefing geweest van de rector naar alle afdelingsleiders om alle leerlingen in hun klas toe te spreken. Hierin is duidelijk stelling genomen tegen de handelswijze van de betreffende vader en heeft men aangegeven dat bij herhaling er geen plaats voor hem zal zijn op deze school.

12 november

De studentenvereniging Minerva nam contact op met CIDI om te melden dat in een van hun studentenhui-

zen een kamer is omgebouwd tot een nazikamer. Een groot hakenkruis, prikkeldraad en een spoorlijn zijn in de kamer gebouwd. Op een muur staat de tekst “Arbeid macht Frei”. De actie zou onderdeel zijn van het ‘traditioneel verbouwen’ van een kamer van een eerstejaars. De leden van het huis waar de verbouwing plaatsvond zijn direct door Minerva geroyeerd. Daarna zijn de betrokken bewoners voor 20 weken geschorst. Verder is het huis zijn officiële Ledenhuis-status kwijt tot tenminste 24 juni, als ze voor die tijd zelf niet iets hebben ondernomen, bijv. een educatieve straf, wordt de straf verlengd.

1.2.3 INCIDENTEN IN DE DIRECTE OMGEVING: WERK CIDI registreerde in 2015 8 incidenten in de werksfeer, 3 meer dan in 2014. In 2013 werden ook 8 incidenten geteld. De incidenten zijn zeer verschillend van aard – in sommige gevallen gaat het om een arbeidsconflict of een zakelijke kwestie, soms gaat het om collega’s.

Augustus 2014 – september 2015

Melder is gedetacheerd bij een New-Age uitgever in Amsterdam. Tijdens zijn werk maken zijn collega’s en auteurs meerdere antisemitische opmerkingen. Ze zeggen onder meer: “Ze (Joden) eten baby’s”, “Ze zijn goed met geld”, “Ze willen de wereld uitzuigen”. Ook ontkennen ze de Holocaust en spreken ze hun waardering uit over “De goede kanten” van Hitler. Hij vraagt zijn collega’s hiermee te stoppen, maar dat doen ze niet. De leidinggevende ontkent dat het gebeurt.

10 januari

Meldster werkt in een verpleeghuis en is bezig met de overdracht van de nachtdienst naar de dagdienst. Op de tafel ligt de Telegraaf met een vette kop over de aanslagen in Parijs. Meldster zegt: “Erg he, wat er in Parijs is gebeurd?” Een islamitische collega reageert en zegt dat “Alles erop wijst dat de aanslagen in Parijs in scène zijn gezet, dat moslims die niet hebben gedaan, maar de Joden erachter zitten om moslims in een kwaad daglicht te stellen”. De collega vraagt of de aanwezigen wel weten dat IS geleid wordt door een Jood, en dat ook Hamas een organisatie van de Mossad is. Meldster heeft het incident met het teamhoofd besproken.

16 januari

Melder maakt meerdere incidenten mee op zijn werk in Woerden. Zijn collega’s weten dat hij Joods is. Begin januari zegt zijn leidinggevende tegen hem: “Joden zijn een vervelend volk die gebieden van anderen inpikken”. Een Marokkaanse collega die hoort dat melder Joods is, is hierover in het begin heel positief. Hij zegt dat in de Koran staat dat je goed moet zijn voor Joden. Na de aanslagen in Parijs slaat hij om: “De Joden hebben de aanslagen veroorzaakt”, “De cartoonisten waren ook Joden”, “De Joden hebben de cartoonisten geïnspireerd”, “In de Koran staat dat Joden moslims

blijven plagen en vervelen” en “De Joden vragen erom, er komt nog heel wat aan.” Melder durft niet naar zijn leidinggevende te stappen.

18 januari

Meldster krijgt op haar werkmail bij de universiteit een antisemitische scheldmail. De schelder stuurt meerder keren: “Filthy Kike [rotjood], Filthy Female Bedouin, inferior Kike.” Meldster hoopt dat de mail uit het buitenland komt “het zou het namelijk niet minder erg maar wel minder persoonlijk maken. Waardoor ik me minder onveilig zou voelen door zo’n mail.” Ze heeft aangifte gedaan. De politie heeft laten weten dat, ondanks het meesturen van header-informatie over de afzender, het lastig is om de haatmailer op te sporen. Omdat het bericht gericht verstuurd is naar de universiteits-e-mail van melder is dit incident in de categorie ‘werk’ geteld en niet bij schriftelijke uitingen.

30 juli

Melding bij antidiscriminatiebureau Utrecht: Melder werkt in de regio Utrecht en wordt door een collega op de werkvloer uitgescholten voor: “Kankerjood”, “Vieze, vuile Jood”. Na advies van het antidiscriminatiebureau in Utrecht heeft hij het aangekaart bij de werkgever, die hier erg goed op reageert. De werkgever wil geen discriminatie op de werkvloer, en het probleem is opgelost.

15 oktober

Melder is werkzaam bij daklozenopvang in Nijmegen. Een van de daklozen begint te schelden en zegt: “Joden aan het gas”. Hij krijgt direct een waarschuwing. Hij herhaalt de zin en wordt er vervolgens direct uitgezet. Er is geen aangifte van gedaan. Sinds het incident gedraagt de schelder zich rustig.

3 november

Melding bij antidiscriminatiebureau Utrecht: Meldster, stagiair bij een tandartsenpraktijk in Amersfoort, hoort de tandarts zeggen dat een sollicitant is afgewezen omdat ze “niet nog een Jood willen”. Er zijn voor het antidiscriminatiebureau beperkte mogelijkheden, omdat zij niet het slachtoffer is en die ook niet kent.

26 december

Meldster is werkzaam bij een Israelisch bedrijf dat fungeert als online telefoonboek. Soms ontvangen zij verzoeken om gegevens van de site te verwijderen, waar zij altijd gehoor aan geven. Op 26 december ontvangen ze een bericht van “Adolf Hitler” die schrijft: “Uw internetpagina gooit mijn gegevens c.q. telefoonnummer op straat (...)ik doe overigens geen zaken met joden al krijg ik geld bij dus mik naam enzv. van deze K.. Site.” Het incident is ook bij de politie gemeld.

1.3 Schriftelijke uitingen

CIDI telde in 2015 12 antisemitische mails. Een flinke daling in vergelijking met 2014 toen er 29 mails werden geteld. Vaak zijn het uitingen met extreemrechtse symbolen en vooroordelen, en vaak betreft het hele series van één enkele afzender. In dat laatste geval tellen wij de hele productie als één incident. Voor de daders zijn antisemitische uitingen via mail veiliger dan ‘live’ schelden. Onder ‘schriftelijk’ uitingen wordt verstaan: briefpost, faxen, stickers, haatmails.

In totaal werden in 2015 21 incidenten geteld in de samengestelde categorie ‘Schriftelijke uitingen’.

1.3.1 SCHRIFTELIJKE UITINGEN: BRIEVEN, FAXEN, STICKERS EN FLYERS

Bij CIDI komt jaarlijks een gestage stroom antisemitische uitingen binnen via ouderwetse kanalen zoals post. Ook individuen ontvangen deze post. Dit jaar zijn in 4 gevallen van schriftelijke uitingen stickers geplakt. De ‘neuzen’-stickers, die massaal in Amstelveen werden geplakt, kregen veel media-aandacht. In 2015 telden wij 9 incidenten, even veel als in 2014. In 2013 waren dit er nog 3.

Begin 2015

CIDI ontvangt een brief met een kaart over vermeende Joodse complotten. In de brief staan teksten over Joodse dominantie als: “Is er een Joodse farao in Nederland? Er zitten nogal wat Joodse mensen in met name: de politiek, media, vakbonden e.d. Is het Koninklijk Huis ook joods? (...) Nederlandse geheime diensten zijn ook Joods gedomineerd. De Nederlandse politiek en media worden door Joodse mensen beheerst(...) Voor de oorlog werd dit ook zal zo gedaan. Nederland wordt door Joodse mensen gedomineerd en bestuurd.” Op het kaartje staat een lijst met namen van Nederlandse politici met daarachter de tekst: “Joods + gay?”

Januari (1-28)

Het Joods Nationaal Fonds, dat zich bezighoudt met het planten van bomen in Israel (en niet met de Israelische politiek), ontvangt sinds Operation Protective Edge, augustus 2014, poststukken over het Palestijns-Israelisch conflict waaronder ook racistische en antisemitische stukken. (Operation Protective Edge is de militaire actie van Israel in 2014 tegen aanvallen van Hamas vanuit Gaza. Bijna de helft van alle incidenten in 2014 vinden plaats in deze periode.)

In een van de stukken uit 2015 staat: “De enige goeie Jood is een dode jood. Sieg Heil”. Een collega op kantoor wordt er bang van, zegt meldster. Zij heeft aangifte gedaan bij de politie. De politie neemt de zaak serieus, al ontbreken er aanknopingspunten om een dader op te sporen. Politie heeft een van de verzenders weten te achterhalen. Het blijkt om een oude man te gaan. Hij komt er met een waarschuwing van af.

16 februari

Melder zit in de trein in de omgeving van Apeldoorn. In de trein hangt een sticker met de tekst: “Rotterdam & Palestine – United Against Jews.” Deze tekst staat in een Palestijnse vlag. Ook staat er “JHK” (een gangbare afkorting voor Joden Hebben Kanker). Melder heeft aan de conducteur doorgegeven waar de sticker hangt.

10 maart

Op verschillende gevels en winkelruiten in Amstelveen worden ‘grote-neuzenstickers’ geplakt. Op de sticker staat een grote neus met een streep doorheen. Melder doet aangifte bij de politie. De gemeente Amstelveen verwijdert de stickers binnen een dag, onder meer op verzoek van CIDI. De stickers zijn ook te bestellen op een Feyenoordhooligan-site. Een afbeelding van de sticker is te vinden bij de bekladding van de synagoge in Apeldoorn op 31 mei.

27 maart

Meldster ziet op een lantaarnpaal bij een bushalte in Austerlitz een sticker met daarop de tekst: “410% anti-Joods” voorzien van een skelet met een strop om zijn nek.

18 juni

Meldster zoekt in de omgeving van Den Haag Centraal station naar een wifi verbinding. Zij komt in het publieke domein een netwerk tegen met de naam: "Jews did 9/11". Het gaat om een op afstand gestuurde anonieme boodschap waarmee zij ongevraagd geconfronteerd wordt.

5 oktober

Melder ziet in Amsterdam zelf gemaakte 'posters' hangen, rommelige a4-tjes met antizionistische complottheorieën en Holocaustontkennende uitingen als: "Worden jullie ook zo schijtziek van alle pro-zionazi propaganda? (...) de holocaust (is) niks meer dan een propaganda verhaal wat tot doel heeft om het ontstaan/ bestaansrecht van de zionazi tereur staat Israël te legitimeren."

5 oktober

Melding bij antidiscriminatiebureau Den Haag: Op een huis in Den Haag is een sticker geplakt met daarop een davidster met rode streep er doorheen.

Heel 2015

CIDI ontvangt het hele jaar door brieven van de 'knipseldienst'. Jaarlijks stuurt deze persoon krantenknipsels die over Israël en Joden gaan, maar ook over banken en andere geldzaken. Vaak zijn de knipsels 'versierd' met eigen teksten en/of Hitlerkapsels en -snorren.

Dit jaar ontvangt CIDI onder andere de volgende berichten:

"Het word de hoogste tijd dat jullie de Joodse Raad weer oproepen kunnen zij de adressen door geven van de joden (40/45) (...) vragen jullie je nooit af waarom jullie zo gehaat worden? Geld geld geld en kunstroof." Bij een krantenbericht over Netanyahu staat geschreven: "De moffen van 2015". In een krantenartikel over Zwitserse geheime bankgegevens zijn de namen gemarkeerd van mensen die volgens knipper Joods zijn, waarbij de opmerking: "Veel joden".

In een epistel wordt Netanyahu aangeduid als "bezettings jood", en voorzien van de tekst: "Hij heeft al contact gezocht met die andere stink jood Naftali Bennette."

1.3.2 SCHRIFTELIJKE UITINGEN: DIGITAAL

In sommige e-mails lopen 'zuivere' Israelkritiek en antisemitische uitingen door elkaar. Er bestaan verschillende opvattingen waar de grens ligt tussen kritiek op Israël en antisemitisme. Aan het ene uiterste staat de opvatting dat alles wat er wordt gezegd over acties van de Israelische regering, valt onder 'vrije meningsuiting' en 'een legitieme politieke opinie' is die per definitie niet antisemitisch kan zijn. Aan het radicaal andere uiterste staat de opvatting dat alles wat men tegen Israël zegt per definitie antisemitisch is, omdat Israël de enige Joodse staat is.

CIDI registreert 'zuiver' anti-Israël uitingen niet als antisemitisch, hoe rabiaat ook. Maar uitingen die (ook) antisemitische elementen bevatten, worden wel opgenomen in de Monitor. Voor het onderscheid tussen puur anti-Israël en anti-Israël met een antisemitisch karakter hanteert CIDI al jaren de – enigszins gewijzigde – door Professor Emeritus of Government Peter Pulzer (Oxford University) ontworpen toets die te vinden is in Bijlage I. Deze toets is gebaseerd op de door Europese landen, waaronder Nederland, gehanteerde werkdefinitie van antisemitisme. De werkdefinitie is in 2005 door de EUMC, nu bekend als Fundamental Rights Agency van de Europese Unie (FRA), via hun website verspreid aan nationale monitorgroepen. Ook de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OSCE) en het ministerie van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten hanteren deze definitie. Eind 2013 heeft de OSCE de werkdefinitie van de website gehaald. Volgens een woordvoester omdat er geen "mandaat is om een definitie te ontwikkelen". Het European Forum on Antisemitism houdt de definitie online in 33 verschillende talen.

In 2015 telde CIDI 12 incidenten met antisemitische mail, 6 afkomstig van veelmailers en 7 van incidentele mailers. In 2014 telde CIDI 29 incidenten in deze categorie, waarvan 4 door veelmailers. In 2013 telde CIDI 10 incidenten met antisemitische mails, 7 kwamen toen van incidentele mailers en 3 van veelmailers.

INCIDENTELE HAATMAILERS

Zowel incidentele- als veelmailers komen vaak in actie naar aanleiding van een bericht in het nieuws dat zij associëren met Joden.

26 januari

CIDI ontvangt de volgende mail: "The people of the world are proud of Pieter Schelte and we demand you Jews to shut up and stop crying anti-semitism. The terrorist attack at a Paris kosher deli that left four dead was fake and done by Israel to gain sympathy and push more French Jews to move to Israel. There were no dead bodies, and this is why they were "buried" in Israel...Fuck Jew and fuck Israel."

29 januari

CIDI en de commissie van Veiligheid en Justitie ontvangen de volgende mail met het onderwerp "De geschiedenis van de joden." "Waar haalt u eigenlijk de gore lef vandaan om hier in Nederland een land te vertegenwoordigen dat al haar bestaansrechten baseert op leugens, bedrog, veelvuldige geschieds-vervalsing en tal van schendingen van mensenrechten. Verder gelden de verenigde staten van Amerika en de Joodse staat Israël als de twee gevaarlijkste terroristische landen ter wereld. Meer dan 90 procent van de terroristische aanslagen, die tijdens de afgelopen 70 jaar hebben plaats gevonden werden gepleegd door joden. De Bijlmerramp, de Vuurwerkramp en de

aanslag boven de Oekraïne die kort geleden is gepleegd op een vliegtuig van Maleisian Airways horen daar ook bij. Voorts is er voor en na 1948 geen sprake geweest van een eenduidig joods volk of ras (...) Ruim twee duizend jaar geleden zijn de joden echter wel uit elkaar geslagen door de Romeinen omdat zij geen Joodse staat wilden (...) Uit de feiten blijkt echter dat het collectieve geheugen van de joden ernstig heeft gefaald. Kortom, de Joodse staat Israël is een levensgevaarlijke terroristische staat."

15 februari - 2 maart

Meldster organiseert een pro-Israël manifestatie in Amsterdam. Sinds haar oproep hierover in sociale media ontvangt zij antisemitische tirades, wordt zij uitgescholden en bedreigd. Een van de daders schrijft naar meerdere organisaties: "Mensen als (naam meldster) moeten ze afmaken en naar de diepste spelonken van de afgronden moeten werpen." Over Joden schrijft hij naar Meldster en haar groep: "Er is juist geen plaats voor de Joden hier in Nederland. Joden zijn gewoon asociale varkens met een haat tegen diegene die in Christus een nieuwe schepping weten (...) Ze staan nog lager dan viervoetige en kruipende dieren en hadden gewoon meteen aan de genocide moeten liggen. Ze eigen bezittingen toe die niet van hun zijn en hun geestelijke vader is Abraham niet, maar Satan. Ik ben daarom dankbaar dat ze weer teruggaan naar Israël en dat ze via de Hamas de geschiedenis van de WOII herhaalt word. Weer aan het gas zonder een moment dat ze tot het geloof in Christus kunnen komen (...) Ik kijk weleens van die filmpjes van Joden die vergast worden en ja; ik kan als Christen er erg van genieten om dat te zien." Dezelfde persoon stuurt ook berichten aan het Nederlands Auschwitz Comité, waaronder: "Ja Auschwitz, die goede oude tijd. God heeft die tijd in het leven geroepen als straf aan de Joden, omdat ze nog steeds Christus aan het kruis nagelen. Ik heb een filmpje gemaakt over de Holocaust en daar is te zien hoe de Joden vergast werden en worden. Mooie tijd uit de geschiedenis van de vorige eeuw."

1 april

Mail aan CIDI: "Palestijnen wonen in en groot concentratiekamp genaamd GAZA (...) Waarom behandelen jullie godverdomme de Palestijnen net zo als de Duitsers jullie hebben behandeld. Jullie zouden toch beter moeten weten! (...) Een uitverkoren volk zou toch beter moeten weten, tenminste als ze echt uitverkoren zijn, God heeft dus toch lievelingetjes."

12 oktober

Het Centraal Joods Overleg ontvangt een mail met de tekst: "Als jullie nou gewoon weer wat Palestijnen uitmoorden wat jullie joodjes graag doen dan is er in dat gestolen kutland van jullie weer genoeg plaats voor de nederjoodjes om daarheen te verhuizen."

3 december

Mail aan CIDI: "kanker kanker houdjebek@shemail.com" schrijft: "joden moet je op een leggen en verbranden het zijn hoerenzonen".

VEELMAILERS

Elk jaar is er weer een klein aantal mensen dat grote aantallen antisemitische haatmails verstuurt. Dit jaar zijn het er 6. De productie van elk van deze 'veelmailers' wordt door CIDI geteld als één incident per jaar, ongeacht het aantal verstuurd mails en ontvangers.

Holocaustontkenning & Complottheorieën

Aart van Wijngaarden stuurt CIDI en andere organisaties antisemitische e-mails met verwijzingen naar zijn website 'stopzionism.com'. Dit jaar stuurt hij: "Ik had me voorgenomen me niet meer met die nepjoden uit Israël uit Israël te bemoeien, maar hun doorgaande pogingen om Wereldoorlog 3 op te starten, noodzaakt mij te waarschuwen voor dat tuig onder leiding van de Poolse nepjood en massamoordenaar Netanyahu. Immers zij stonden ook aan de basis van Wereldoorlog 1 en 2, waardoor het onbegrijpelijk is, dat men in Nederland de Joodse nephoer Esther Voets met haar Cidi de ruimte geeft. Die had al lang het land moeten worden uitgesodemietert.

Met de fake aanslag in Parijs komt de kans op W.O. 3 opnieuw dichterbij, als men bedenkt, dat het nieuws voor 96% uit de Joodse koker komt. Een fake aanslag, die duidelijk het karakter van misleiding draagt, uiterst deskundig door Herstel de Republiek ontleedt. Daarom mensen wordt wakker, opnieuw wordt getracht alles in de schoenen van moslim extremisten te schuiven, maar eerder zou er voor Joodse misleiding moeten worden gewaarschuwd."

Paul Groeneveld

Paul Groeneveld is al meerdere keren veroordeeld voor antisemitische mails. Momenteel heeft hij nog een voorwaardelijke straf lopen. Na aangifte van CIDI was Paul Groeneveld even gestopt met mailen. In 2013 begon hij opnieuw, terwijl zijn proefperiode nog niet om was. CIDI deed opnieuw aangifte die momenteel nog loopt. Voor de laatste zitting heeft hij weer antisemitische uitingen gedaan (zie hieronder). Hij is dit jaar veroordeeld door de rechtbank voor vier weken gevangenisstraf, waarvan 2 voorwaardelijk. Tegen dit vonnis is Groeneveld in hoger beroep gegaan. Zijn favoriete thema: het ontkennen van de Holocaust. Op 9 maart mailt hij: "bent u een jood???????????????????? ik bewaar deze correspondentie om uw stompzinigheid te kunnen weer-leggen, als het OM uw zaak voor de rechter brengt. als u geen jood bent moet u zich diep schamen!!!!!! Toegevoegd artikel over 'Joodse oorlog tegen de Nazi's en zogenaamde Joodse financiële belangen voor oorlog.'"

John Van Polen

Veelmailer Van Polen stuurt onder meer op 6 mei het volgende bericht aan CIDI over de “opzettelijke slachting van honderden burgers”: “...Honderden Palestijnse Untermenschen -lees: weerloze vrouwen en kinderen- zijn onnodig als ratten afgeslacht door de moedige vertegenwoordigers van het Joodse Herrenvolk met hun tanks, straaljagers en raketwerpers (...)Het probleem is dat Israël kinderen kan vermoorden en land kan stelen zoveel het wil, zonder enig risico op sancties. Met als resultaat beestachtige behandeling, verdrijving en uiteindelijke vernietiging van het Palestijnse volk. Nooit meer Auschwitz?! Ga dat maar vertellen aan de nabestaanden van de 10.000 Palestijnse burgers die de afgelopen decennia met jullie steun door het Israelische leger zijn afgeslacht.”

Op 22 oktober stuurt hij een epistel over “Naziyahu”. In een andere mail aan CIDI: “De laffe slagers van het leger van Israël doen normaliter nauwelijks iets anders dan gebouwen met de grond gelijk maken -bij voorkeur met de Palestijnse bewoners er nog in- en nu moeten er opeens zo nodig een handjevol Nepalezen onder zo’n gebouw vandaan worden getrokken. Net alsof de niet-raszuivere -want niet-Joodse- inwoners van Nepal er ook maar iets toe doen”.

Jeroen de Kreek

In een lange reeks holocaustontekkende mails mailt hij op 6 juli aan CIDI:

“Zielig voor de Joden dat jij weigert te erkennen hoe het echt gegaan is met de Holocaust. Gelukkig heeft jouw soort niet alle Joden vermoord. Jouw ondersteuning van de Holocaustfraude is strafbaar als behulpzaamheid bij genocide”.

Op het contactformulier van Jodendom Online vult hij in: Naam: Jeroen de Kreek E-mailadres: jeroen@goedenieuws.nl

De leugens gaan jullie kennelijk makkelijk af: <http://www.jodendom-online.nl/articles.php?view=article&id=265> De Zionisten zijn volledig verantwoordelijk voor de Holocaust, al in 1897 gepland door jullie geliefde leider Theodore Herzl.”

Johan Slagter

Deze veelmailer klimt in de pen zodra er iets in het Midden-Oosten gebeurt waarvan hij vindt dat de Joden daar verantwoordelijk voor zijn. Hij schuwt het gelijkschakelen van nazipraktijken aan Israël's acties niet. Op 22 juli mailt hij CIDI met in de onderwerpregel “moord door joden” het volgende: “Joodse bezetters van Palestina, ik stel ze totaal gelijk aan Nazi's. tot de vernietigingskampen toe. De wereld begint de ogen te openen voor de misdaden begaan door joden tegen Palestijnen, en zal ze aan gaan pakken. Door ze de zee in te gooien, waar ze kunnen verzuipen. Lijkt me geweldig.”

Niet antisemitisch, maar wel discriminerend is een andere mail aan CIDI waarin hij schrijft “...Joden prima, “israelisch” mogen afgemaakt worden.”

Essers

Is in 2014 begonnen met veelmailen, vooral naar de Israelische ambassade. In 2015 stuurt hij onder meer op 8 augustus het volgende aan de ambassade: “joodse kolonisten zijn net als nazi,s joodse politicie zijn net als speer ze zeggen het een en denken ghetto,s in the east lebenraum in west nazi,s joden all the same.”

1.4 Het maatschappelijk domein

Deze categorie omvat antisemitische uitingen die zich voordoen in het maatschappelijk domein. Het gaat bijvoorbeeld om spreekkoren tijdens voetbalwedstrijden of uitingen in de media (anders dan als nieuws in verslagen en nieuwsberichten). Deze uitingen zijn niet gericht tegen specifieke melders, maar door de aard ervan worden grote aantallen mensen ermee geconfronteerd. Ook uitingen op internet behoren hiertoe; die worden echter niet door CIDI geteld. Cijfers van MDI en een bespreking van de omgang met dergelijke uitingen vindt u in hoofdstuk 2.

Alles bij elkaar telde CIDI in de samengestelde categorie ‘Maatschappelijk Domein’ 16 incidenten in 2015, ten opzichte van 27 incidenten in 2014 en 22 in 2013.

1.4.1 HET MAATSCHAPPELIJKE DOMEIN: SPORT
Op het gebied van sport noteerde CIDI 10 incidenten; een verdubbeling ten opzichte van 2014. In 2013 registreerde CIDI 6 incidenten. In de meeste gevallen gaat het om spreekkoren bij betaald voetbal, maar ook in amateursport deden zich incidenten voor.

2 februari

Melding bij antidiscriminatiebureau Rotterdam: “Zoon van melder speelt in een elftal in Zuid-Holland en heeft een aantal trainingen gemist vanwege joodse feestdagen. Dit wordt niet geaccepteerd door de club; op voorhand worden al sancties in het vooruitzicht gesteld. Dit is niet het geval bij afwezigheid van teamgenoten om andere redenen daar wordt volgens melder geen probleem van gemaakt. Melder heeft het idee dat de reactie van de vereniging te maken heeft met het feit dat zij joods zijn. Een schriftelijke reactie van de sportvereniging neemt dit vermoeden niet weg.

Melder gaat op zoek naar een andere sportvereniging.”

26 februari

Melder kijkt de wedstrijd Feyenoord AS Roma in een café in het centrum van Rotterdam. In die buurt zijn meerdere cafés die de voetbalwedstrijd live uitzenden. De wedstrijd loopt in het stadion en daarbuiten compleet uit de hand. Melder hoort Feyenoordhooligans in en rond de cafés massaal “kankerjoden” schreeuwen naar voorbijgangers en de politie. Melder voelt zich onveilig.

In het stadion klinken spreekkoren en vuurwerk; de scheidsrechter legt de wedstrijd stil. Feyenoord krijgt een boete van de UEFA voor racistische spreekkoren, het afsteken van vuurwerk en voor het gooien van een banaan naar een donkere speler op het veld. Op een filmpje is te horen hoe een aanhanger “vieze Joden” schreeuwt.

5 April

Tijdens de slotminuten van de wedstrijd FC Utrecht AJAX zijn antisemitische spreekkoren te horen. Hooligans zingen: “Mijn moeder zat bij de commando’s, mijn vader zat bij de SS, samen verbranden zij Joden, want Joden die branden het best.” Er volgt een onderzoek door het OM en een eigen onderzoek door FC Utrecht. De club krijgt van de aanklager betaald voetbal 10.000 euro boete opgelegd en een wedstrijd zonder publiek op de Bunninksite, de tribune waar de hooligans zaten die de scheldkoren lieten horen.

6 mei

Tijdens de inhuldiging van FC Groningen hoort melder antisemitische leuzen. Na het winnen van de Beker zingen aanhangers van de club ‘En wie niet springt die is een Jood’, voordat oud-Ajaciéd Johan Kappelhof het podium opkomt. Het OM start een officieel onderzoek naar de uiting en laat weten de teksten “zeer onwenselijk” te vinden. Het OM concludeert dat de uitingen niet beledigend zijn over Joden, en dus niet strafbaar.

2 juli

Tijdens de wedstrijd Go Ahead Eagles tegen Ferencváros hoort melder in het centrum van Emmen op minachtende toon “Joden” roepen en ziet hij voorbijgangers de Hitlergroet brengen naar supporters van Ferencváros.

8 augustus

Honderden ADO-aanhangers organiseerden een ‘stadswandeling’ (demonstratie) tegen de politiestaking waardoor de voetbalwedstrijd van ADO werd afgelast. Motto: ‘Wij geen voetbal, zij geen staking’. Tijdens het protest werd de politie onder andere uitgescholden voor “kankerjoden”. Melding uit de media

25 oktober

Tijdens de wedstrijd Vitesse-AJAX is op de tribune van het Arnhemse Gelderdome een bord met JHK (Joden Hebben Kanker) zichtbaar en is het antisemitische ‘SS-lied’ te horen (zie incident FC Utrecht AJAX op

5 april). De KNVB heeft de antisemitische uitingen tijdens Vitesse-AJAX overgedragen aan de aanklager betaald voetbal.

28 oktober

Tijdens Feyenoord-Ajax klinken in Rotterdam anti-Joodse liederen, waaronder “Joden aan het gas, ole ole”, “ Hamas, Hamas alle Joden aan het gas”. Zulke en andere “belachelijke liedjes over Joden en kanker”, zoals een Feyenoordaanhanger op Twitter laat weten, ontsierden de voetbalavond. De spelersbus van Ajax werd bij aankomst ‘begroet’ met antisemitische leuzen.

25 november

Aanhangers van PSV spelen in Engeland de Champions League-wedstrijd tegen Manchester United. De fans staan op een plein te wachten op de wedstrijd als zij “Wie niet springt die is een Jood” beginnen te zingen. Melding uit de media.

13 december

Tijdens de wedstrijd FC Utrecht-AJAX melden meerdere mensen via Twitter dat zij antisemitische spreekwoorden horen, waaronder “ Hamas, Hamas, Joden aan het gas”.

1.4.2 HET MAATSCHAPPELIJK DOMEIN: DEMONSTRATIES

CIDI telde in 2015 3 antisemitische incidenten tijdens demonstraties, in 2014 8 en in 2013 1. Extreemrechtse demonstraties, hoewel een punt van zorg, worden niet geteld als daarbij geen specifiek antisemitische uitingen worden gedaan (via spreekwoorden of symbolen). Antisemitische uitingen werden vooral gedaan in demonstraties tegen de stedenband tussen Amsterdam, Tel Aviv en Ramallah. In 2014 deed CIDI aangifte tegen meerdere demonstraties, waaronder van ISIS aanhangers in Den Haag.

18 juni

Tijdens een demonstratie in Amsterdam tegen de stedenband/-samenwerking tussen Amsterdam, Tel Aviv en Ramallah staat een groep mensen voor de ingang van de Stopera te demonstreren. Meerdere personen dragen een gele ‘Jodenster’ met daarop de tekst “Palestijn” (zie afbeelding rechts). Een persoon draagt een bord met de tekst: “Na 2000 jaar Joods-Chr. Beschaving: dezelfde feiten_ andere daders: de kindermoord van bethlehem gaza.”

6 juni 2015

Tijdens een betoging op de Dam in Amsterdam voor “Save Palestinian Kids” georganiseerd door “Nederlandse Egyptenaren Pro-Democratie” is een tentoonstelling te zien met onder meer een afbeelding van Nethanyahu die, met een davidster op zijn voorhoofd, rode ogen en bloed aan zijn mondhoeken, het bloed van een kind opdrinkt. Boven de afbeelding staat de tekst: “can’t get enough” en eronder: “save Palestinian kids”.

2 juli

De dood van een Arubaan in de Schilderswijk en Transvaalbuurt in Den Haag is aanleiding voor aanhoudende demonstraties. De demonstraties lopen uit op rellen die zich richten tegen de politie. Melder hoort vier nachten lang hoerellende jongeren tegen de politie teksten roepen als: “kankerjood” “vieze vuile Jood” en “ Hamas, Hamas Joden aan het gas”. Een politieonderzoek loopt momenteel. Zwaardere (gewelds)delicten krijgen voorrang in het onderzoek.

1.4.3 HET MAATSCHAPPELIJKE DOMEIN: EXTREEMRECHTS

In 2015 telde CIDI 2 incidenten in de categorie extreem rechts, in 2014 waren dit er 8 en in 2013 3.

7 maart

In een ‘Nazikroeg’ in de gemeente Oss (Ravenstijn) wordt geld ingezameld voor de herdenking van dode SS’ers. In een bericht op Facebook schrijft de uitbater dat er een pot voor giften zal staan voor een bloemstuk om “gevallen Duitse kameraden te eren”.

21 juni

Op een braderie in Bemelen zijn door diverse standhouders nazispullen met hakenkruizen aangeboden, waaronder helmen en dolken. De gemeente gaat achterhalen wie de verkopers zijn om hen strafrechtelijk te vervolgen en doet een verzoek aan organisatoren van markten om goed op te letten om dit soort incidenten te voorkomen. Melding afkomstig uit de media.

1.4.4 HET MAATSCHAPPELIJK DOMEIN: MEDIA

Dit jaar daalde het aantal incidenten in de categorie media van 2 naar 0 incidenten. In 2013 werden er nog 9 incidenten geteld.

Hoewel gedaald zijn antisemitische uitingen steeds vaker te vinden op mainstream media via het internet, vooral in reacties op nieuwsartikelen, zoals CIDI in voorgaande jaren al rapporteerde. (Friedmann en Muller: 2012) Daarbij is een algemene verharding waarneembaar. Er wordt vaker online opgeroepen tot haat en geweld.

'De media' kunnen ook zelf een bron van ergernis zijn, vooral waar het gaat over onderwerpen als Joden en Israël waarbij men emotioneel betrokken is. Maar lang niet alles waar Joden zich aan ergeren is ook antisemitisch. Ook als er sprake is van (al dan niet vermeende) eenzijdigheid of onjuiste berichtgeving hoeft er geen sprake te zijn van antisemitisme; deze meldingen worden niet geteld.

Een medium kan dader zijn, maar kan ook een podium bieden voor antisemitische uitingen. Soms is het slechts de boodschapper, die zijn werk doet door antisemitische voorvallen te rapporteren.

1.4.5 HET MAATSCHAPPELIJK DOMEIN: BOEKEN, FILMS, EXPOSITIES, THEATER

In 2015 telde CIDI geen incidenten in deze categorie. In 2014 telde CIDI twee incidenten en in 2013 drie.

1.4.6 HET MAATSCHAPPELIJK DOMEIN: MUZIEK

In 2015 telde CIDI geen incidenten in deze categorie. In 2014 werden 2 incidenten geteld. Tussen 2009 en 2013 werden geen incidenten in deze categorie geteld.

21 januari

Melder komt op Youtube een rapper tegen die antisemitische teksten bezigt. Rapper Uzi rapt: "Ik ben een jodenhater". Het filmpje staat nog steeds online en is meer dan 61.000 keer bekeken.

1.4.7 OVERIG

Bij overig staan incidenten die mogelijk antisemitisch zijn, maar waar te veel ruimte is om te twijfelen aan het antisemitische motief, waardoor zij niet worden geteld.

2 februari

Melding bij antidiscriminatiebureau Friesland: Melder ervaart overlast van scheldende hangjongeren. Zij roepen onder meer: "Juden, Juden" en "Sieg Heil", en gooien stenen naar een huis waar Duitsers wonen.

2 maart

Bij melder zijn stenen door de ruiten gegooid in zijn huis in Naaldwijk. Melder hangt regelmatig de Israelische vlag uit op sabbat. Het voorval is gemeld bij de politie. De wijkagent heeft melder laten weten dat hij de vlag gewoon mag uithangen. Buurtgenoten zeggen hem dat het incident "als waarschuwing" is bedoeld voor het uithangen van de Israelische vlag. "Als je die Joodse vlag uithangt dan word je in elkaar geslagen," vertelt een buurman. Inmiddels heeft de wijkagent een verdachte uit het dorp aangehouden. Melder heeft al sinds 2014 last van pesterijen door jongeren uit de buurt. Regelmatig worden er steentje op zijn balkon gegooid en eerder riepen kinderen uit de buurt: "Hier wonen Joden" en schelden zij over Joden.

26 maart

Melding bij antidiscriminatiebureau Drenthe: "Man voelt zich door medebewoner AZC gediscrimineerd op grond van zijn joods geloof. Hij heeft een Joodse vlag aan zijn kamerdeur hangen, wat de ander provocerend vindt. Over en weer zijn er klappen gevallen."

28 oktober

Melder fietst in Amsterdam en hoort de chauffeur van een servicebedrijf drie keer luid en duidelijk met korte tussenpauzen roepen: "Adolf Hitler! Adolf Hitler! Adolf Hitler!" Het gescheld is niet gericht tegen melder. Melder belt met de afdeling personeelszaken van het servicebedrijf. Het hoofd personeelszaken laat hem weten dat ze gaan achterhalen wie de chauffeur is. De volgende dag wordt melder teruggebeld. De chauffeur wordt op het matje geroepen; hem hangt een waarschuwing met aantekening in zijn dossier boven het hoofd. Melder wordt tot twee maal toe door het bedrijf bedankt voor zijn melding.

2015

Onderstaande melding is niet meegenomen omdat de dader een duidelijk onderscheid maakt tussen Joden en zionisten. Meldster woont in Zwijndrecht en is bezig in de tuin. De buurjongen (24) komt haar tuin binnen lopen om een praatje te maken, en vraagt of hij haar kan helpen. Ze dankt, maar zegt dat het niet nodig is. Hij zegt tegen haar: "Heb je gehoord dat Nethanyahu s'nachts op staat om Palestijnse kinderen te vermoorden?" Dan ziet hij haar ketting met thorarollen en "zion" en zegt "die ketting moet je af doen. Dat je Jood bent ok, maar zodra we merken dat je een zionist bent kunnen we dat niet accepteren. Voor zionisten is er geen ruimte hier, als je begrijpt wat ik bedoel!" Meldster zegt dat hij weg moet gaan en verlaat haar tuin.

2. Internet

CIDI telt geen meldingen van antisemitisme op internet, maar werkt samen met het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) voor het verwijderen van uitingen waarover wij klachten ontvangen. Het MDI verzamelt meldingen over alle soorten discriminatie op het internet.

In 2015 ontving het Meldpunt Discriminatie Internet in totaal 1002 uitingen van online discriminatie. **114 van de uitingen waren antisemitisch.** 30 van de 114 antisemitische uitingen betroffen **Holocaustontkenning.** Het internetmeldpunt achtte 54 van de antisemitische uitlatingen strafbaar. In 2014 waren er in totaal 1179 meldingen, waar 328 antisemitisch. 55 van de antisemitische meldingen betroffen Holocaustontkenning.

Het percentage antisemitische meldingen op het totaal bedraagt 15%. Antisemitisme is hiermee de tweede meest voorkomende discriminatiegrond op internet. Opmerkelijk gezien de kleine omvang van de Nederlandse Joodse gemeenschap. Haat tegen moslims komt het meest voor op internet. Volgens MDI speelt de vluchtelingen-issue daarbij een belangrijke rol.

In 2014 was antisemitisme de meest voorkomende discriminatiecategorie .

HOW IT WORKS

ALLAHU AKBAR KILL THE INFIDELS ISLAM WILL DOMINATE THE WORLD

I'm talking in English for some reason

Oh no, I can't believe these evil Muslims want to take away our rights, we ordinary Americans have to stop Islam before they conquer the world!

Voorbeeld van een bij CIDI gemelde uiting op sociale media

3. Politie en Justitie

In de jaarlijkse Monitor Antisemitische Incidenten in Nederland bericht CIDI, behalve over de incidenten, ook over hoe politie en justitie omgaan met aangiftes (en meldingen) over zaken die hierop van invloed kunnen zijn. CIDI adviseert slachtoffers altijd om aangifte te doen van antisemitische incidenten.

Goed en zichtbaar optreden van politie en justitie is een belangrijk signaal naar (potentiële) daders dat antisemitische uitwassen door onze samenleving niet worden geaccepteerd. Goede communicatie vanuit justitie naar slachtoffers en leden van de getroffen groep is zowel voor hen als voor de maatschappij als geheel belangrijk.

Ook dit jaar waren de ervaringen van slachtoffers van antisemitisme met het doen van aangifte verschillend. In sommige gevallen wordt het slachtoffer serieus genomen; de aangifte opgenomen, geregistreerd als antisemitisme en is de communicatie goed. In een aantal gevallen wordt een dader opgespoord, verhoord en gestraft. Zo is de melder die op 4 februari antisemitisch werd uitgescholden, tevreden met het optreden van de agenten. De politie heeft de daders opgespoord, naar het bureau laten komen en de schelders hebben spijt betuigd naar de melder. In andere gevallen moet het slachtoffer meerdere malen terugkomen naar het bureau en moet hij aandringen om antisemitisme als discriminatiegrond toe te voegen aan de aangifte, of wordt ongevraagd een aangifte omgezet in een melding. Bij een melding stel je politie op de hoogte, terwijl je bij een aangifte de politie verzoekt om strafvervolging in te stellen. Bij een aangifte is de politie verplicht om onderzoek te doen en bij een melding niet. CIDI ontving dit jaar een melding waarbij de politie bij de melders de indruk wekte, geen of nalatig onderzoek te hebben gedaan. Bovendien had de politie in eerste instantie het antisemitische element niet opgenomen in de aangifte. Politie heeft volgens melder geen getuigen verhoord en wilde de zaak laten seponeren. Melder heeft een brief aan de Officier van Justitie gestuurd en vroeg om onderzoek. Het ging hier om de melding in de categorie geweld op 24 juli.

3.1 POLITIE

Vinkje

De politie heeft op eerder verzoek van CIDI het ‘vinkje antisemitisme’ toegevoegd aan het incidentregistratiesysteem (aangifteformulier).

Om snel te signaleren wanneer er sprake is van antisemitisme, kunnen politiemedewerkers bij aangiftes en meldingen direct invullen of er sprake is van antisemitisme. Ook hoeven zij hierdoor slachtoffers geen pijnlijke vragen meer te stellen, zoals in het verleden voorkwam.

Search query

De politie heeft de zoekformule (‘search-query’) naar antisemitische uitingen verbeterd. De politie kan nu gericht in haar database zoeken naar antisemitische meldingen en aangiftes. Met het gebruik van de nieuwe query zoekt de politie breed naar alle mogelijke uitingen van antisemitisme. Het systeem kan een incident ‘vinden’ ook in gevallen waarbij de politieagent het antisemitische karakter van een incident niet heeft herkend, en bijvoorbeeld het vakje antisemitisme niet heeft aangevinkt.

CIDI verwacht dat deze aanpassing beter inzicht zal geven in antisemitische incidenten die bij de politie worden gemeld.. Kan de politie door de aangepaste zoektermen ook sneller antisemitisme signaleren en ertegen optreden.

Politienetwerken

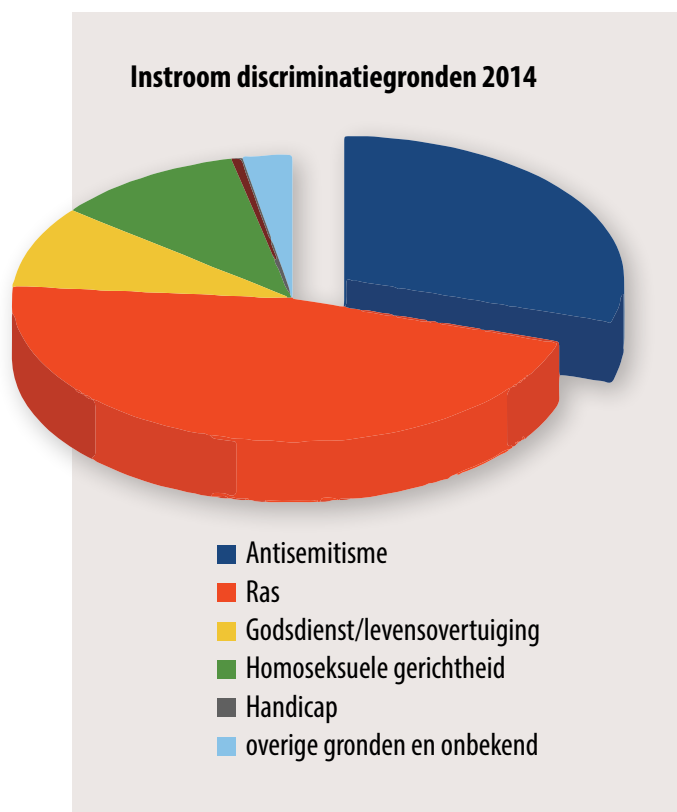
De totstandkoming van meerdere Joodse Politienetwerken (Den Haag 2015 – Utrecht 2016) en het reeds bestaande Joods Politienetwerk in Amsterdam zijn bedoeld om de afstand tussen lokale Joodse gemeenschappen en de politie te verkleinen. CIDI heeft goede contacten met de verschillende netwerken en voert geregeld overleg met hen over antisemitische voorvallen en mogelijke oplossingen. Hierdoor weet de politie beter wat er speelt en kan CIDI bijdragen aan ‘maatwerk’ voor slachtoffers. Bovendien draagt het overleg bij aan de verbetering van onderlinge communicatielijnen en de vergroting van kennis over lokaal antisemitisme. Partijen weten elkaar gemakkelijker te vinden en dat gebeurt ook regelmatig.

3.2 JUSTITIE

In november 2015 verscheen het rapport *Cijfers in Beeld*. Hierin rapporteert het Landelijk Expertisecentrum Discriminatie (LECD-OM) over de door het Openbaar Ministerie (OM) in 2014 ontvangen en afgedane discriminatiefeiten. In 2014 ontving het OM 142 discriminatiefeiten. Dit waren er 54 meer dan in 2013. In Amsterdam stroomden de meeste discriminatiefeiten in (37). In 80% van alle feiten is er sprake van groepsbelediging (artikel 137c). De meeste beledigingen gebeuren mondeling (66%).

Na de algemene categorie ‘ras’ (47%) is antisemitisme (30%) de meest voorkomende discriminatiegrond.

Als apart geregistreerde groep komt antisemitisme het meeste voor. Volgens het OM zijn de verdachten van antisemitisme in 56% van de gevallen “blanke particulieren”, in 13% “particulier Marokkaans” en in 8% “extreemrechts”. (Cijfers in Beeld: 2014)

In 2014 werden 145 zaken afgedaan. Het merendeel (84%) van de verdachten wordt vervolgd voor groepsbelediging. Iets minder dan 60% wordt gedagvaard – een oproep om bij de rechtbank te komen – en iets meer dan 20% wordt geseponeerd – niet voor de rechter gebracht. 6 % kreeg een boete.

Uit: Cijfers in beeld 2014 – Landelijk Expertisecentrum Discriminatie

Bij de grond <i>antisemitisme</i> was de verdachte :		
Blanke particulier	56%	29x
Particulier Marokkaans	13%	7x
Extreemrechts	8%	4x
Overige niet-blanke particulier	8%	4x
Politieke overtuiging	4%	2x
Particulier (etnische achtergrond onbekend)	4%	2x
Particulier Turks	4%	2x
Overige	4%	2x
Totaal	100%	52

4. Aanbevelingen

De aanbevelingen hieronder zijn gebaseerd op de uitkomst van de monitor, en op de contacten en werkzaamheden van CIDI in de loop van het jaar. CIDI vindt educatie vanaf jonge leeftijd erg belangrijk. Ook oudere leeftijdsgroepen ‘verdienen’ aandacht, om ingesleten vooroordelen te bestrijden. Verder zijn er aanbevelingen gericht op specifieke bevolkingsgroepen, en maatregelen ter voorkoming van geweld.

Onderwijs

- Educatie is essentieel om antisemitische vooroordelen te voorkomen. Er dient een antidiscriminatie leertraject te worden opgezet dat alle leerlingen vanaf jonge leeftijd doorlopen waarbij ook democratische kernwaarden zoals inclusie en respect voor elkaar worden bijgebracht.

Docenten

- Pak discriminatie en pesten door- en tegen jongeren middels sociale media aan, bijvoorbeeld in bovengenoemd leertraject. Bied docenten handvatten om leerlingen te beschermen tegen online-pesting, óók als dit buitenschooltijd gebeurt.
- Train leraren en leraren-in-opleiding bewust te worden van hun eigen vooroordelen. Leer hen deze vooroordelen bij zichzelf, collega's en hun leerlingen te herkennen, benoemen en tegen te gaan.
- Docenten zouden concrete handelingstips en assertiviteitstrainingen moeten ontvangen om weerstand te kunnen bieden tegen leerlingen die racistische- en holocaustontkennende uitingen doen, of lessen hierover verstoren. Ideeën over complottheorieën verdienen hierbij speciale aandacht.

Holocausteducatie

- Holocausteducatie kan stereotypen en vooroordelen over Joden versterken, door Joden uitsluitend te portretteren als slachtoffers. Daarom moet Holocausteducatie niet alleen gaan over de periode 1940-1945, maar ook over het Joodse leven van voor, tijdens en na de oorlog. Leerlingen krijgen zo een beeld van wat er voor WO II was en wat daarna weer is opgebouwd. Joden moeten in de lessen niet alleen als slachtoffers worden geportretteerd. Bovendien dient er meer aandacht te worden besteed aan individuele, lokale, verhalen van mensen in plaats van enkel het grote aantal vermoorde Joden te benadrukken. Holocausteducatie mag leerlingen nooit een schuldgevoel aanpraten, maar dient de situatie en keuzemogelijkheden van personen in die tijd te onderwijzen.

Politie en Justitie

- Het voortdurend in de gaten houden van jihadgangers en het actief ontmoedigen van jihadreizen behoren prioriteit te houden. Het is belangrijk dat informatie over jihadgangers en andere potentiële ‘tikkende tijdbommen’ internationaal wordt gedeeld met andere veiligheidsdiensten.
- Opgerichte politienetwerken dienen in direct contact te staan met de gemeenschappen die zij dienen om een vinger aan de polst te houden. Uitwisseling van informatie over wat er in de samenleving speelt is belangrijk in het kader van de vroegsingalering.

Sport en Voetbal

- Er dient op te worden toegezien dat de zero-tolerance aanpak wordt uitgevoerd zoals gecommuniceerd door de KNVB, clubs en Eredivisie CV. Een effectieve manier om spreekkoren aan te pakken is het installeren van speciale geluidsapparatuur om leiders van spreekkoren te identificeren. De praktijk bij ADO Den Haag kan als ‘good practice’ gelden.

Internet en Sociale Media

- Lessen over sociale media op scholen zijn nodig, maar niet voldoende. Ook grote sociale media-bedrijven dienen hun verantwoordelijkheid te nemen om discriminatie te bestrijden. Zij kunnen dit doen door de inzet van technische opsporingsmiddelen om discriminerende uitingen te vinden en te verwijderen, alsook door educatieve programma's.
- De Nederlandse overheid dient maatregelen te nemen die Twitter dwingen IP-adressen af te geven om daders te kunnen opsporen.
- Train moderators van internetdiscussiegroepen om antisemitische lezersreacties adequaat te identificeren en verwijderen.
- Tegen notoire veelplegers dient aangifte te worden gedaan.
- De Nederlandse regering moet het mogelijk maken om racistische en haatzaaiende websites (zoals Radio Islam en Stormfront) te vervolgen en/of te verwijderen, ook wanneer ze in het buitenland zijn geregistreerd.

Dialog – Burgerinitiatieven

- Versterk dialoogprogrammas en breid deze uit. De overheid dient deze nadrukkelijk te ondersteunen. Het is belangrijk dat verschillende groepen in de samenleving met elkaar in contact komen. Tijdens deze ontmoetingen moeten ook ‘gevoelige’ thema’s besproken worden waarover meningsverschillen bestaan en waarbij kritisch wordt gekeken naar problemen en misstanden binnen de eigen groep.

Inburgering

- Inburgeringslessen aan migranten moeten discriminatie (antisemitisme) en vooroordelen tegengaan. Geef in dit kader ook aandacht aan “Joodse complottheorieën”.

Bijlagen

BIJLAGE I: Definitie en uitgangspunten antisemitisme

DEFINITIE

De registratie van antisemitisme is complex. De zwaarte van de incidenten loopt sterk uiteen en de definitie van antisemitisme is niet voor iedereen gelijk. CIDI hanteert de volgende definitie van het begrip antisemitisme:

Het anders behandelen van Joden als persoon of als groep dan andere mensen of bevolkingsgroepen, in het bijzonder het zich vijandig opstellen tegen Joden op grond van vooroordelen.

Antisemitisme bestaat ook daar waar geen Joden zijn, daar waar zich geen Joden aandienen om haatgevoelens tegen te uiten. Zo wordt het woord ‘Jood’ gebruikt als scheldwoord. Joods zijn is iets negatiefs, iets wat fout, slecht of verachtelijk is. Ook dit is antisemitisme, ondanks dat er waarschijnlijk geen Jood direct bij betrokken is.

UITGANGSPUNTEN

Deze rapportage heeft de volgende uitgangspunten:

- Er wordt onderscheid gemaakt tussen ernstige en overige incidenten. Onder ernstig wordt verstaan: fysiek geweld, bedreiging met geweld en schending van monumenten en synagogen.
- Interpretatieverschillen over incidenten zijn mogelijk. Zo kan het een vraag zijn of iemand in een ruzie werkelijk antisemitisch wordt bejegend, of dat het slachtoffer de ruzie als antisemitisch interpreteert. CIDI verkiest in geval van twijfel voor niet opnemen, boven oneigenlijke discussies over het karakter van een opmerking.
- Regelmatige scheldpartijen in dezelfde omgeving tegen één en dezelfde persoon worden als één incident geteld. Dat geldt ook voor meerdere telefoontjes naar één en dezelfde persoon of instantie.
- Antisemitische uitlatingen op internet worden niet geteld, omdat deze door het Meldpunt Discriminatie Internet wordt gedaan.
- Bekladdingen worden alleen opgenomen, wanneer deze gecombineerd zijn met anti-Joodse uitlatingen of wanneer ze op Joodse gebouwen staan. Dit betekent dat hakenkruizen op viaducten, tunnels, e.d. niet worden geregistreerd.
- Het brengen van de Hitlergroet wordt alleen geteld wanneer deze in de richting van een Joodse persoon of instelling, of tijdens Dodenherdenking of Bevrijdingsdag wordt gebracht.

- Met een als “Jood herkenbaar persoon” worden personen bedoeld die een keppel, davidster dragen of anderszins door hun kleding als Jood herkenbaar zijn.
- Uitlatingen die anti-Israel zijn, hoe virulent ook, worden niet opgenomen. Beschuldigingen dat Israel mensenrechten schendt, de Palestijnen onderdrukt of oorlogsmisdaden pleegt, beschouwen wij als politieke uitingen. De grens wordt overschreden wanneer een directe verwijzing wordt gedaan naar het nazisme. Concreet: de uitlating ‘Netanyahu moordenaar’ wordt niet opgenomen, ‘Adolf Netanyahu’ wel. Wanneer het gehele Joodse volk verantwoordelijk wordt gehouden voor wat andere Joden of voor wat Israel doet, beschouwen wij echter wel als antisemitisme. CIDI hanteert – enigszins gewijzigde – de door Peter Pulzer (Oxford University) ontworpen toets:
- Wanneer één of meerdere van onderstaande vragen met ja beantwoord worden, dan wordt de scheidslijn tussen anti-Israel en antisemitisme al snel overschreden.

Heeft de betrokken persoon die de uitlating deed:

- Niet alleen specifieke individuen of organisaties in Israel bekritiseerd, maar ook anonieme collectieven, zoals de “Joodse lobby”, de Joodse gemeenschap of de Joodse stem?
- De economische positie van Joden, betrokkenheid van Joden bij media of één van de andere zogenaamde “Joodse eigenschappen” benadrukt of overdreven?
- De Israelische regering vergeleken met nazisme en het optreden van het Israelische leger met de SS, holocaust?
- Om boycots en sancties gevraagd die alleen tegen Israel gericht zijn, terwijl hij dat nog nooit heeft gedaan bij andere ernstige zaken in deze wereld?

Als het om beeldmateriaal gaat, dan luidt de aanvullende vraag:

Heeft de maker:

- De davidster gebruikt om Israëls militaire apparaat te kenmerken?
- Met een keppeltje Israelische politici aangeduid?
- Swastika’s gebruikt als aanduiding voor Israeli’s of zionisten?
- Israeli’s of zionisten geportretteerd op een voor Joden karikaturale wijze?

Bij het analyseren van de e-mails is dit als volgt vertaald:

Joden/Israeli's/Israel worden omschreven als nazi's/met nazi-terminologie/symbolen

Joden/Israeli's enz zijn duivels/de bron van alle/allerlei kwaad/het kwaad zelf

Joden/Israeli's enz zijn uit op geld/rijk enz.: clichés over Joden en geld

E-mailer zegt nu wel allerlei lelijks over Joden/Israeli's enz, maar zijn familie heeft Joden geholpen, resp. zelf veel geleden, resp. e-mailer was altijd een vriend van Joden/Israeli's enz

Joden/Israeli's enz doen is vergelijkbaar met/erger dan de holocaust

Joden/Israeli's enz hadden allemaal dood ontmoeten/ zijn volkomen terecht vermoord/ moeten alsnog allemaal dood/eigen schuld

Joden/Israeli's enz. moeten beter zijn dan anderen (maar zijn slechter)/moeten hebben geleerd/ hebben niets geleerd of slecht geleerd vanwege vervolging algemeen/holocaust

Joden/Israeli's streven naar wereldheerschappij/hebben de wereld/VS/EU media enz. in hun macht

BIJLAGE II: De incidenten in cijfers en tabellen

Tabel 1: Aantal incidenten naar soort, per invloedssfeer¹²

'Real Life' uitingen	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Geweld	4	4	1	4	3	6	5
Bedreiging	6	1	3	2	1	3	0
Vernieling Joodse doelen	6	2	3	1	2	2	2
Bekladding Joodse doelen	3	5	6	3	4	5	4
Overige Vernielingen/Bekladdingen	16	10	13	10	4	15	14
Schelden	20	9	28	14	21	40	24
Telefoon	6	3	1	1	3	5	4
Totaal	61	34	55	35	38	76	53

Schriftelijke uitingen	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
'Brief fax flyer sticker	10	7	4	3	3	9	9
Totaal E-mails, tweets	50	47	18	41	57	74	12
Uitgesplitst E-mails	50	47	17	23	10	29	12
Uitgesplitst Tweets	0	0	1	18	47	45	0
Totaal	60	54	22	44	60	83	21

Omgeving	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Buren/buurt	9	10	11	8	8	10	12
School	9	7	5	5	11	15	16
Werk	1	6	8	3	8	5	8
Totaal	19	23	24	16	27	30	36

Maatschappelijk domein	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sport	8	3	5	13	6	5	10
Media	7	7	3	4	9	2	0
Demo's	7	0	0	1	1	8	3
Extreemrechts					3	8	2
Boeken ed.	2	3	5	1	3	2	0
Muziek	0	0	0	0	0	2	1
Totaal	24	13	12	19	22	27	16

¹ Niet bij enige invloedssfeer geteld: Overig, 1 incident 2008, 3 in 2009.

² Niet opgenomen in 2009, 2010 en 2011: gegevens Poldis en LBA.

Tabel 2: Alle incidenten naar type

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Geweld	4	4	1	4	3	6	5
Bedreiging	6	1	3	2	1	3	0
Vernieling synagoge, begraafplaats, monument	6	2	3	1	2	2	2
Bekladding synagoge, begraafplaats, monument	3	5	6	3	4	5	4
Overige vernielingen/bekladdingen	16	10	13	10	4	15	14
Schelden	20	9	28	14	21	40	24
Telefoon	6	3	1	1	3	5	4
Brieven, faxen, pamfletten, stickers	10	7	4	3	3	9	9
E-mails	50	47	17	23	10	29	12
Buren/buurt	9	10	11	8	8	10	12
School	9	7	5	5	11	15	16
Werk	1	6	8	3	8	5	8
Sport	8	3	5	13	6	5	10
Media	7	7	3	4	9	2	0
Demonstraties	7	0	0	1	1	8	3
Extreemrechts - Hitlergroet, nazisymbolen					3	8	2
Boeken, Toneel, Films, Exposities	2	3	5	1	3	2	0
Muziek	0	0	0	0	0	2	1
Overig (niet meegeteld)	3	0	-	0	0	0	5
TOTAAL	167	124	112	96	100	171	126

Bronnenlijst

ADL. (2015). *ADL Global 100 an index of anti-semitism; 2015 Update in 19 countries.*

Andriessen, I., Fernee, H., & Wittebrood, K. (2014). *Ervaren discriminatie in Nederland.* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau

CST. (2015). *Antisemitic incidents report 2015.*

Friedmann, E. en Muller, G. (2012). *Monitor antisemitische incidenten in Nederland 2012.* Den Haag: Centrum Informatie Documentatie Israel.

LECD. (2014). *Cijfers in Beeld 2014; overzicht discriminatiecijfers openbaar ministerie 2010-2014.*

SPCJ. (2015). *Report on Antisemitism in France.*

Tierolf, B. Hermens, N. Drost, L. en Kappel, van M. (2014) *Vierde rapportage racisme, antisemitisme, en extreemrechts geweld in Nederland; incidenten aangiftes, verdachten en afhandeling.* Utrecht: Anne Frank Stichting en Verwey-Jonker instituut

Tierolf, B. Scheffelaar, A. Hermens, N. en Drost, L. (2014). *POLDIS rapportage 2013; met themarapportage moslimdiscriminatie.* Utrecht: Verwey-Jonker instituut

Wonderen, R. van, en Wagenaar, W. (2015). *Antisemitisme onder jongeren in Nederland; Oorzaken en triggerfactoren.* Utrecht: Anne Frank Stichting en Verwey-Jonker instituut

Wonderen, R. van., Wagenaar, W. en Stremmelaar, A. (2015). *Nader onderzoek beelden van islamitische jongeren over zionisten en Joden.* Utrecht: Anne Frank Stichting en Verwey-Jonker instituut

Internet

CNN, Denmark attacks: 'We have tasted the ugly taste of fear,' Prime Minister says, <http://edition.cnn.com/2015/02/15/europe/denmark-shooting/> .
Geraadpleegd 27 februari 2016

EU 2016, *Wat wil Nederland als EU-voorzitter bereiken?*, <http://www.eu2016.nl/eu-voorzitterschap/programma-en-prioriteiten> .
Geraadpleegd 15 maart 2016

HP/DeTijd, *Twee daders Parijs reisden via Griekenland*, <http://www.hpdetijd.nl/nieuws/twee-daders-parijs-reisden-via-griekenland/> .
Geraadpleegd 10 maart 2016

KNVB 2016, *'Betaald voetbal slaat handen ineen tegen scheldkoren'*, <http://www.knvb.nl/nieuws/themas/sportiviteit-respect/16791/betaald-voetbal-slaat-handen-ineen-tegen-scheldkoren>.
Geraadpleegd, 13 maart 2016

Tweede Kamer, *stemmingsuitslagen*, <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2015Po5254>. Geraadpleegd 16 maart 2016

CIDI centrum
informatie en
documentatie
ISRAEL